

การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

ปริญญานิพนธ์
ของ
รัชนีบุญย์ ผิวสุพรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช)
..... กรรมการ
(ดร.อรรถนพ โพธิสุข)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช)
..... กรรมการ
(ดร.อรรถนพ โพธิสุข)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อรรถพ โปธิสุข กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อঞ্জรา วัฒนารงค์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วิชาเอกการอุดมศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ ทั้งในด้านวิชาการและด้านประสบการณ์ในการทำงานแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ กองธุรการองค์กรฯ และเจ้าหน้าที่หอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณนิสิตที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ที่ตอบแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ และน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ธัญญ์ ธิวสุพรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ลักษณะการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในหอพัก.....	10
วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา.....	11
ประเภทของหอพัก.....	15
การจัดดำเนินงานหอพักด้านกายภาพ.....	18
การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร.....	21
การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริการและสวัสดิการ.....	26
การจัดดำเนินงานหอพักด้านกิจกรรม.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
ลักษณะของเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การจัดกระทำข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	56
วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	67
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	76
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบ สอบถาม.....	83
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบสอบถาม.....	86
ภาคผนวก ง คุณภาพของแบบสอบถาม.....	88
ภาคผนวก จ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์.....	90
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....	32
2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามชั้นปี.....	35
3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตใน หอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นรายด้านและรวมสี่ด้าน.....	38
4 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านกายภาพกับเกณฑ์ ที่กำหนด.....	39
5 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริหารกับเกณฑ์ ที่กำหนด.....	40
6 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริการและสวัสดิการ กับเกณฑ์ที่กำหนด.....	41
7 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านกิจกรรมกับเกณฑ์ ที่กำหนด.....	42
8 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้านกับเกณฑ์ ที่กำหนด.....	42
9 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพ.....	43
10 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพเป็นรายคู่.....	43
11 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหาร.....	44
12 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารเป็นรายคู่.....	44
13 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริการและสวัสดิการ..	45
14 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริการ และสวัสดิการ.....	45
15 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้าน กิจกรรม.....	46
16 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวม ทุกด้าน.....	47
17 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวม ทุกด้าน เป็นรายคู่.....	47

ตาราง	หน้า
18 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตด้านกายภาพ.....	49
19 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตด้านบริหาร.....	51
20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตด้านบริการและสวัสดิการ.....	53
21 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตด้านกิจกรรม.....	55
22 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญการใช้ชีวิตในหอพัก ตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์.....	91

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการจัดหน่วยงานหอพักที่มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป.....	22
2 โครงสร้างการจัดหน่วยงานหอพักที่มีจำนวนนักศึกษาดำกว่า 300 คนขึ้นไป.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาก็คือ สอนหรือผลิตบุคลากร วิจัย ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม บริการวิชาการแก่ชุมชน (สำเนา ขจรศิลป์, 2538 : 1) สำหรับบุคลากรที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตขึ้นนั้น ต้องเป็นบุคลากรที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ จึงจะเป็นบุคลากรที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ดังนั้นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่เพียงการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติอีกด้วย

นิสิตนักศึกษาเป็นทรัพยากรทางปัญญาของประเทศที่มีโอกาสพัฒนาประเทศในรูปแบบต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-23 ปี เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต จากเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ชอบทดลอง ต้องการความเป็นอิสระและแสดงออก นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่าเป็นช่วงที่สมองคนเราจะพัฒนาไปถึงขีดสุด จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมที่จะจัดสิ่งแวดล้อม จัดประสบการณ์ให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาไปถึงขีดสูงสุด (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530 : 4) โดยสภาพทั่วไปแล้วนิสิตนักศึกษาที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่นอกมหาวิทยาลัย และอีกส่วนหนึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ซึ่งนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้านตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องตระหนักและให้ความสนใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักเพื่อเอื้ออำนวยต่อความสะดวกสบายในการพักอาศัย และพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มากที่สุด ดัง สำเนา ขจรศิลป์ (2537 : 164) กล่าวว่าประโยชน์ของหอพักในสถาบันอุดมศึกษานอกจากเป็นที่พักอาศัยแล้ว ยังเอื้อต่อการศึกษา พร้อมทั้งเสริมทักษะทางด้านสังคมและการทำงานร่วมกันในวิถีทางประชาธิปไตย ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของชไนเดอร์ (Schneider, 1977) ที่ว่า หอพักในสถาบันอุดมศึกษา นอกเหนือจากการเป็นที่พักอาศัยแล้ว ยังใช้เป็นที่ควบคุมพฤติกรรม และยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิต นักศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือกำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนน
ประสานมิตร เมื่อปี พ.ศ. 2492 ต่อมาได้ยกฐานะเป็น “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” เมื่อปี พ.ศ. 2496
และในปี พ.ศ. 2517 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีภารกิจหลักในการผลิต
บัณฑิต วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการผลิตบัณฑิต
นั้น ในระยะต้นมหาวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนด้านศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์
พลศึกษา และสังคมศาสตร์ เป็นสำคัญ ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะ
ที่ 6-7 (พ.ศ. 2530-2539) มหาวิทยาลัยได้ปรับเปลี่ยนทิศทางการผลิตบัณฑิตจากเดิมเป็นมุ่งเน้น
การผลิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยใช้พื้นที่ ณ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นพื้นที่หลักในการขยายการ
ผลิตบัณฑิตในสาขาดังกล่าว ภายใต้การดำเนินงานตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ องครักษ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535
(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2540 : 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา
2539 เป็นต้นมา โดยคณะแรกที่เปิดสอนคือคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีนิสิต 992 คน และในปีการ
ศึกษา 2541 ได้เปิดการเรียนการสอนคือ คณะเภสัชศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ในส่วนของการ
ผลิตครูวิทยาศาสตร์ และคณะพลศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. 2541 : 3) และในอนาคตอีก 1-3 ปี จะเปิดการเรียนการสอนเพิ่มอีกหลายคณะคือ คณะ
สหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ในส่วนของศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ และ
คณะทันตแพทยศาสตร์

เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอองครักษ์
จังหวัดนครนายก ระยะการเดินทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากมหาวิทยาลัยไปยังอำเภอองครักษ์
ไม่สะดวกในการเดินทาง เพราะมีรถประจำทางน้อย และไม่ปลอดภัยต่อบุคลากรและนิสิต
ประกอบกับพื้นที่โดยรอบของมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่ของการปฏิรูปที่ดินซึ่งใช้เพื่อการ
เกษตรกรรม ในการนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้จัดตั้งหอพักนักศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาและให้นิสิตได้มีโอกาสแสวงหา
ประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งเป็นการให้บริการและสวัสดิการแก่นิสิต ซึ่งมีที่พัก
อาศัยอยู่ห่างจากหอพักของมหาวิทยาลัย ตลอดจนต้องการฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน
เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ ความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้ง
ส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมนิตประเภทต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนิสิตในด้านสังคม

อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 2) ในการจัดดำเนินงานหอพัก เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา คุณภาพนิสิตนักศึกษา บรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักในสถาบันอุดมศึกษาด้วย

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนิสิตนักศึกษาให้มีความ สะดวกสบาย ปลอดภัย และเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างให้ นิสิตนักศึกษาได้เป็นผู้มีความพร้อม และได้รับประโยชน์ในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติ ปัญญา อารมณ์ และจิตใจ (สำเนา ขจรศิลป์. 2530 : 80-81) ในการจัดดำเนินงานหอพักให้มี สภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนพัฒนานั้น จะต้องคำนึงถึงการดำเนินงานทางด้าน กายภาพ การบริหาร การบริการและสวัสดิการ และกิจกรรมนิตด้วย ในการจัดดำเนินงานหอพัก ด้านกายภาพ ซีเกอร์ (Seagers. 1961 : 5-6) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดวางแผนอาคารหอพัก ของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปว่า ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม กว้างขวางพอเหมาะกับโครงการ ปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต อยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงามและสามารถใช้ ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง และสันทนาการได้มากที่สุด การวางแผนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตามความเหมาะสม มีการจัดส่วนที่อึกทึกและเงียบสงบแยกจากกัน ตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหา จราจรน้อยที่สุด ระบบจราจรโดยแยกทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และทางเท้าออก จากกัน ภายในอาคารหอพักควรคำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นธรรมชาติ สร้าง ด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดีและทนทาน มีอุปกรณ์ให้สมบูรณ์

ในการจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทางด้าน กิจการนิสิตนักศึกษาและการจัดการควบคู่กัน เพื่อให้การบริหารงานหอพักบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดัง คีคอสเตอร์และมาเบิล (De Coster and Mable. 1974 : 19) ได้กำหนดการบริหาร หอพักโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นสองฝ่ายได้แก่ ฝ่ายจัดการ ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องการจัดที่พัก อาศัย ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายที่ปรึกษา ประกอบไปด้วยคณะที่ปรึกษาหอพัก มีหน้าที่ในการ แนะนำและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาทั้งสองฝ่ายอย่างมีระบบ และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525ก : 99) ได้กล่าวถึงการจัดบริหารงานหอพักนิสิตนักศึกษา โดยทั่ว ๆ ไปแบ่งเป็น 2 หน่วย คือ สำนักงานใหญ่และสำนักงานนิสิตนักศึกษาแต่ละหอพัก สำนักงานใหญ่มีหน้าที่อยู่ 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย ธุรการ บุคลากร สวัสดิการ การเงิน และสำนักงานนิสิตแต่ละหอพัก ทำ หน้าที่ให้ความสะดวกสบายต่าง ๆ แก่ผู้อยู่อาศัย มีเจ้าหน้าที่หอพักอย่างน้อย 1 คน เพื่อเป็นผู้ ประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่และสำนักงานประจำหอพัก เจ้าหน้าที่ควรจะทำานเต็มเวลา และไม่ควรเป็นอาจารย์ ซึ่งมีหน้าที่ติดต่อประชาสัมพันธ์ ธุรการ คุมคนงานภารโรง คุมกุญแจ

หอพัก ดูแลอุปกรณ์ ดูแลความสะอาดและความสงบเรียบร้อย ส่วนฝ่ายที่ปรึกษานั้น ในหอพักแต่ละแห่งจะมีหัวหน้าที่ปรึกษาหนึ่งคน ซึ่งโดยทั่วไปควรได้รับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขา การศึกษา หรือนักวิชาการให้คำปรึกษา และหอพักนักศึกษาแต่ละแห่งจะมีที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำหอพักอีกจำนวนหนึ่ง และนอกจากนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหอพักที่สำคัญอีก 2 กลุ่มคือ อาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในหอพัก เพื่อทำหน้าที่จัดสวัสดิการที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการจัดกิจกรรม ในการบริหารงานจำเป็นต้องมีระเบียบและแนวทางปฏิบัติให้นิสิตนักศึกษายู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยทั่วไประเบียบหอพักจะประกอบด้วยข้อปฏิบัติและข้อห้ามในระหว่างที่นิสิตนักศึกษาอาศัยอยู่ในหอพัก ข้อปฏิบัติเป็นข้อแนะนำให้นักศึกษาปฏิบัติตาม ส่วนข้อห้ามก็คือ กฎ หรือข้อบังคับที่ห้ามนิสิตนักศึกษาประพฤติปฏิบัติหรือกระทำการใดอย่างหนึ่ง ซึ่งระเบียบหอพักจะต้องทันสมัย สามารถปฏิบัติได้และมีมากพอ ส่วนการจัดนิสิตนักศึกษาเข้าหอพักและการคัดเลือกเพื่อนร่วมห้องที่เหมาะสม จะช่วยลดความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องพัก และช่วยสนับสนุนในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาการได้อย่างดีเยี่ยม

ในด้านการจัดดำเนินงานหอพักด้านบริการและสวัสดิการ สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญและให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นส่วนเสริมสร้างพัฒนานิสิตนักศึกษา และเป็นส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ดัง ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 53) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบริการด้านอาหารของหอพักมหาวิทยาลัยว่า จะต้องให้ประกันในด้านความสะอาด สุขภาพอนามัย และอื่น ๆ รวมตลอดไปถึงผู้ประกอบอาหาร เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาหาร ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องมีผู้สำเร็จการศึกษาทางบริหารธุรกิจ นักโภชนาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารมาเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้หอพักนิสิตทุกหอพักต้องจัดให้มีกิจกรรมทางสังคม มีศูนย์ให้คำปรึกษา มีโครงการศึกษาและทำงาน (Work Study Program) เพื่อช่วยนิสิตนักศึกษาที่มีความจำเป็นในเรื่องการเงิน รวมทั้งเป็นการฝึกงานของนิสิต ส่วนอัตราค่าหอพัก หอพักควรจะช่วยเหลือตนเองได้ โดยเก็บค่าบริการที่พักออาศัยในราคาพอสมควร เพื่อนำมาจัดบริการแก่ผู้พักออาศัยได้อย่างเหมาะสม ในด้านการจัดสวัสดิการให้นิสิตนักศึกษาในหอพักนั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525ข : 42) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการที่ดีไว้ว่า ควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเองและมีความคิดในทางสร้างสรรค์สังคม คำนึงถึงความสะอาดสบาย ประหยัด ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การให้ก่อนขอ ผู้บริหารจะต้องสัมผัสสภาพต่าง ๆ ด้วยตนเอง ใช้วิจารณ์ญาณ และเมื่อมีความจำเป็นข้อใดที่สามารถจะทำได้ก็จะให้ก่อนที่จะมีการเรียกร้อง และ

สวัสดิการที่จัดขึ้นควรยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ในการจัดดำเนินงานหอพักด้านกิจกรรม เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ และกิจกรรมที่อาจจัดขึ้น ในหอพักได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกัน และฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่ง หอพักควรสนับสนุนให้มีการเลือกคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาประจำหอพัก เพื่อจะได้ดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในหอพัก มีการประชุมหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพัก กิจกรรมส่งเสริมกีฬา หอพักควรจัดอุปกรณ์และสถานที่สำหรับเล่นกีฬาไว้ให้ เช่น จัดห้องสำหรับฝึกกายบริหาร กิจกรรมเข้าจังหวะ โดยมีอุปกรณ์เครื่องบันทึกเสียงให้ยืม ควรมีสโมสรเทนนิส สนาม บาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอลไว้ให้นิสิตนักศึกษาได้ออกกำลังกาย กิจกรรม ส่งเสริมวิชาการ หอพักอาจจัดห้องสำหรับศึกษา มีห้องสมุดที่มีหนังสือที่จำเป็นไว้สำหรับนิสิตศึกษามาอ่าน มาทำการบ้าน นอกจากสถานที่ที่ควรจัดให้อ่านนวนิยายต่อบรรยากาศที่ชวนให้ศึกษาแล้ว กิจกรรม ส่งเสริมวิชาการอาจจัดได้ในรูปแบบต่าง ๆ กันดังนี้คือ เชิญวิทยากรมาพูดในหัวข้อต่าง ๆ ที่จะมี ประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาในหอพัก สอนซ่อมเสริมในวิชาการที่นิสิตนักศึกษาอ่อน ซึ่งอาจจะ ให้อาจารย์มาสอนให้หรืออาสาสมัครนิสิตนักศึกษาสอนกันเอง เปิดโทรทัศน์วงจรปิด ฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์การศึกษา สนทนาวิชาการ และกิจกรรมเอกสารประกอบวิชาการ เป็นกิจกรรมที่ สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ค้นคว้า หรือสรุปเรื่องราวที่ศึกษามาทำเป็นเอกสารประเภทจุลสาร สำหรับเผยแพร่แก่ผู้ที่ต้องการเอกสาร ควรจะช่วยออกค่าใช้จ่ายในการทำจุลสารด้วย กิจกรรม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมดนตรี กิจกรรมราตรีต่าง ๆ กิจกรรมที่ส่งเสริมความมี ระเบียบวินัย เป็นกิจกรรมที่จะต้องฝึก อาจมีกิจกรรมเปิดหอพักเดือนละครั้ง เพื่อให้อาจารย์ เพื่อนต่างหอพัก และผู้ปกครองมาเยี่ยมเยียน ดูความสะอาดเรียบร้อย ความสวยงามในหอพัก ควร สนับสนุนให้มีการประกวดแต่งห้องด้วยวัสดุราคาถูกแต่สวยงาม สะอาดและเป็นระเบียบ เพื่อให้ ทุกคนได้มีนิสัยรักความสะอาด และเกิดแรงกระตุ้นที่จะทำให้ห้องพักรัก กิจกรรมบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ การฝึกให้คนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ให้ผู้อื่นจะทำให้ปลูกฝังการเสียสละและ การนึกถึงผู้อื่นบ้าง กิจกรรมนี้อาจจัดขึ้นคือ การตกแต่งหอพัก การปลูกต้นไม้ ทำสวนรอบ ๆ บริเวณหอพัก กิจกรรมการสอนหนังสือให้เด็กที่ยากจน กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การพูด การเขียน การแสดงออกที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การไว้วางใจผู้อื่น การอดทน การ รู้จักใช้เวลาที่ถูกต้อง กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะดังกล่าวได้แก่ การจัดอภิปราย ปาฐกถา การโต้วาที และการจัดแนะนำในโอกาสต่าง ๆ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เช่น จัดให้มีการ ตักบาตรสัปดาห์ละครั้ง พา นิสิตนักศึกษาไปวัดเดือนละครั้ง จัดให้มีวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับ

คุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีพระมาเทศน์ จัดให้มีการสวดมนต์ทุกคืน และกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่น สอนทำขนม ตัดเสื้อ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้จัดให้มีการแนะแนวอาชีพหรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานมาอภิปราย เป็นต้น (วิมลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 101-105)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่แสดงถึงภารกิจหลักของการจัดหอพักไว้ เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาและให้นิสิตได้มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัย พร้อมให้บริการและสวัสดิการแก่นิสิตและฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมนิสิตประเภทต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนิสิตในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ การที่จะจัดดำเนินงานหอพักให้บรรลุวัตถุประสงค์และให้นิสิตได้ใช้ชีวิตในหอพักที่สะดวกสบายและปลอดภัยนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินงานด้านที่พักอาศัยให้เหมาะสม และกระทำทั้งทางด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรมควบคู่กันไปด้วย

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิต ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถดำเนินงานหอพักให้เป็นที่พักอาศัยที่มีความสะดวกสบายและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และพัฒนานิสิตในด้านต่าง ๆ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นรายด้าน และรวมสี่ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม
2. เพื่อประเมินทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน จำแนกตามชั้นปี โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำแนกตามชั้นปี ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานหอพักให้เป็นที่พักอาศัยที่มีความสะดวกสบายและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการพัฒนานิสิตในด้านต่าง ๆ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ในทัศนะของนิสิต ประกอบด้วยการศึกษาการจัดดำเนินงานสี่ด้าน คือ กายภาพ บริหาร บริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม

2. ประชากรที่จะวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 793 คน โดยสุ่มเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

3.. ตัวแปรที่จะศึกษา แบ่งเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับชั้นปีของนิสิต จำแนกเป็น ชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ทั้งสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ถ้าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้านสูงกว่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตราวัดทัศนคติของลิเคอร์ทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าการใช้ชีวิตในหอพักอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

2. ถ้าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้านต่ำกว่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่า การใช้ชีวิตในหอพักอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

3. ถ้าไม่พบว่าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตแตกต่างจากค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่า การใช้ชีวิตในหอพักอยู่ในระดับไม่แตกต่างจากเกณฑ์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้ชีวิตในหอพัก หมายถึง สภาพการณ์ปฏิบัติและการพัฒนาตนเองของนิสิตในระหว่างที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ให้มีความพร้อมทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ในวิจัยครั้งนี้แบ่งการใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ออกเป็น 4 ด้านคือ

1.1 ด้านกายภาพ หมายถึง สภาพการณ์ที่เกี่ยวกับอาคารและสถานที่ตั้งหอพัก ขนาดของอาคาร ที่เอื้อต่อการศึกษาและพัฒนา พร้อมทั้งให้มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย และเพื่อเสริมสร้างให้นิสิตได้เป็นผู้มีความต้องการได้รับประโยชน์ในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เช่น มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีห้องน้ำเพียงพอ มีห้องพักผ่อน ห้องเล่นเกม ห้องศึกษา (Study Rooms) ห้องอาหาร ห้องเก็บของ ห้องซักรีดเสื้อผ้า และห้องบรรยาย เพื่อใช้ประชุมหรือจัดกิจกรรมนิสิต

1.2 ด้านบริหาร หมายถึง สภาพการณ์และการจัดดำเนินงานด้านบริหารหอพักในด้าน การวางแผน การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การจัดบุคลากร การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน การงบประมาณ ระเบียบ ข้อบังคับและการจัดโครงการพัฒนานิสิต

1.3 ด้านบริการและสวัสดิการ หมายถึง ลักษณะสภาพบริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ นิสิตในหอพัก ได้รับความสะดวกปลอดภัยและความสุขสบาย เช่น การบริการด้านอาหาร มีศูนย์ให้คำปรึกษา มีโครงการศึกษาและทำงาน (Work Study Program) มีการจัดเก็บอัตราค่าหอพักในราคาพอสมควร มีไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ ข่าวนสาร ไปรษณีย์ อนามัย โทรศัพท์สาธารณะ ยารักษาโรค อุปกรณ์กีฬา สนามกีฬา ที่ซักรีด และความปลอดภัย

1.4 ด้านกิจกรรม หมายถึง ลักษณะสภาพกิจกรรมที่นิสิตหรือคณะกรรมการหอพักจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมและพัฒนา นิสิตในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ ความมีส่วนร่วมในสังคม เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม

ด้านส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ด้านส่งเสริมทักษะทางสังคม และด้านส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

2. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งอาจเกิดความรู้สึกประทับใจ ไม่ประทับใจ ชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เป็นในทางบวกหรือทางลบ ในวิจัยนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิต ระดับชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม ชั้นปีที่สี่ ที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

3. นิสิต หมายถึง นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม ชั้นปีที่สี่ และพักอาศัยในหอพัก ตามระเบียบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

สมมติฐานในการวิจัย

1. การใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม ตามทักษะของนิสิตน่าจะอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

2. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีแตกต่างกัน น่าจะมีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา
3. ประเภทของหอพัก
4. การจัดดำเนินงานหอพักด้านกายภาพ
5. การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร
6. การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริการและสวัสดิการ
7. การจัดดำเนินงานหอพักด้านกิจกรรม

ลักษณะการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว นิสิตในมหาวิทยาลัยจะมีอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งระยะนี้เป็นวัยกำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ บุคคลในวัยนี้มักมีอารมณ์อ่อนไหว ในขณะเดียวกันก็มีความกระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ มีความคิดคำนึงค่อนข้างเพื่อฝัน และพร้อมที่จะยอมรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือ ในทางจิตวิทยา วัยนี้เป็นวัยที่นิสิตกำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ของตนเอง โดยเฉพาะนิสิตที่มีสติปัญญาสูงกว่่านิสิตทั่วไป การปฏิบัติตัวของนิสิตเหล่านี้จึงมีลักษณะพิเศษ ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบมหาวิทยาลัย รวมทั้งประเพณีของสังคม การที่มหาวิทยาลัยจะหวังให้นิสิตคอยฟังแต่คำสั่งผู้ใหญ่ หรือจะให้นิสิตรู้จักยับยั้งชั่งใจคิด เช่นผู้ใหญ่ นั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ การปฏิบัติของมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างความพอดีกับสภาวะทางจิตใจของนิสิต เพื่อเปิดโอกาสให้ได้พัฒนาอารมณ์และบุคลิกภาพของตนอย่างสมบูรณ์ ไม่กดดันจนเกินไป และไม่ปล่อยหละหลวมจนเกินไป (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 34)

ในต่างประเทศได้มีผู้เสนอรูปแบบการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตไว้หลายรูปแบบ และใกล้เคียงกับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตในประเทศไทยมากที่สุด คือ รูปแบบของ คลาร์ค และ ไทรว (The Clark and Trow Subculture Model, อ้างถึงใน ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 34) ซึ่งได้แบ่งนักศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสนใจวิชาการ (Academic Subculture)

นักศึกษาในกลุ่มนี้มีความสนใจใฝ่ศึกษาในวิชาการ และต้องการเรียนให้ได้คะแนนดี ได้เกียรตินิยม ได้ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มีความมุ่งมั่นเพื่อประกอบอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือ นักวิชาการ เวลาส่วนใหญ่ของนักศึกษาในกลุ่มนี้ จึงใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน มากกว่าการทำกิจกรรมนักศึกษา หรือเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง นักศึกษาในกลุ่มนี้จะมีมากน้อยในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

2. กลุ่มที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย (Collegiate Subculture)

นักศึกษาในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะทำตัวงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย แต่จะไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียน ไม่สนใจปัญหาของสังคม หรือการเมือง เป็นพวกที่ชอบสนุกสนาน ชอบเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และ นันทนาการ บางคนอาจมีปัญหาทางการเรียน

3. กลุ่มนอกรูปแบบ (Non Conformist Subculture)

นักศึกษาในกลุ่มนี้ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีสติปัญญาดี มีความสนใจใฝ่รู้ เป็นความใฝ่รู้ที่มีใช้เพื่อคะแนน แต่เป็นความใฝ่รู้เพื่อภูมิปัญญาและเพื่อตอบสนองความสนใจของตนเอง ความรู้ที่นักศึกษาในกลุ่มนี้สนใจ จึงอาจไม่ใช่ความรู้ที่อาจารย์สอน แต่เป็นความรู้ที่ตนสนใจอยากรู้ นักศึกษาในกลุ่มนี้ มักไม่ยุ่งเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา แต่บางครั้งอาจแสดงออก ซึ่งไม่เห็นด้วยกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย หรืออาจร่วมมือกับกลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเพื่อต่อต้านนักการเมือง

4. กลุ่มสนใจอาชีพ (Vocational Subculture)

นักศึกษาในกลุ่มนี้ โดยทั่วไปไม่สนใจใฝ่ศึกษาวิชาการ ไม่สนใจคะแนน ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา แต่คิดว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ เรียนเพื่อให้ได้ปริญญาบัตร เพื่อเป็นใบเบิกทางในการทำงาน บางคนได้วางแผนที่จะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงเลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพนั้น ๆ โดยตรง นักศึกษาในกลุ่มนี้จำนวนไม่น้อยทำงานพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน และหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

✓ วัตถุประสงค์ของหอพักนิสิตนักศึกษา

งานหอพักนักศึกษา เป็นสวัสดิการบริการหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้แก่ นิสิตนักศึกษา ซึ่งนอกจากจะสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยแล้วยังเป็นสถานที่

ที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการและความเจริญงอกงามของนิสิตนักศึกษาที่พักอยู่ด้วย มหาวิทยาลัยลอนดอนเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยที่ให้ผู้เรียนอยู่ประจำ (Residential College) โดยเชื่อว่า การให้นิสิตนักศึกษามาอยู่ในมหาวิทยาลัย จะได้สัมผัสกับชีวิตความเป็นนิสิตนักศึกษาที่สมบูรณ์ ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จำลองสังคมที่ดีของประเทศชาติมาไว้ในมหาวิทยาลัยแล้ว (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528 : 97)

โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาจัดหอพักเพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้นิสิตนักศึกษาได้อยู่อย่างสบายและปลอดภัย แต่ก็มีหลายสถาบันที่คำนึงถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่จะมีผลต่อการพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา ใช้หอพักเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสถาบันที่ได้รับไว้ โดยการจัดหอพักให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพิ่มเติมจากวัตถุประสงค์ประการแรก

วัตถุประสงค์ของการจัดหอพักที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงมีดังนี้

ริเคอร์ (Riker. 1971 : 510-511) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักว่า โดยพื้นฐานก็เพื่อจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกทางกายภาพ เป็นสถานที่น่าอยู่และมีส่วนช่วยสนับสนุนในการศึกษาโดยแบ่งเป็น 4 ประการคือ

1. เพื่อสร้างชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่น่าพอใจ และเป็นระเบียบ ชุมชนเช่นนี้จะมีส่วนทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาในหอพักดีขึ้น ส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาและความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
2. เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาการที่เหมาะสมกับความเป็นนักศึกษาและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
3. เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของศูนย์ศึกษาและอาศัยให้เป็นไปตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์และสนุกสนานกับกิจกรรมในหอพักได้ตลอดเวลา
4. เพื่อจัดประสบการณ์ให้นักศึกษามีความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ และปรับปรุงการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ฝึกให้มีมนุษยสัมพันธ์ โดยต้องมีการจัดให้เป็นกระบวนการที่มีผลต่อการปฏิบัติจริง

มุลเลอร์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 110; อ้างอิงมาจาก Mueller. 1961) ได้วิจัยถึงหอพักต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา และสรุปว่าหอพักส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัย เพื่อส่งเสริมการศึกษาวิชาการ เพื่อพัฒนาบุคคล เพื่อประชาสัมพันธ์ และเพื่อปกครองดูแลวินัยนิสิตนักศึกษา และ ซิฟเฟอร์ด (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 112-113; อ้างอิงมาจาก Sifferd. 1958) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. เพื่อจัดการและเปิดโอกาสให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกฝนประชาธิปไตย
3. เพื่อเอื้อหรือผลักดันให้เกิดสุขนิสัยที่ดีและรักนันทนาการ
4. เพื่อหนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งกลุ่มและแต่ละกลุ่ม
5. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเองให้เข้ากับปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ส่วนวัตถุประสงค์ที่เน้นทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการและการพัฒนาเอ็กต์บุคคล โอลเซน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528 : 98; อ้างอิงมาจาก Olsen. n.d.) ได้ระบุไว้ว่า ทางสถาบันจะพยายามให้ทางหน่วยที่פקอาศัยธำรงรักษาสภาพแวดล้อมของหอพักให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ หอพักจะให้บริการที่อยู่อาศัยที่ดีเยี่ยม ที่รับประทานอาหารและบริการจากเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถ ตลอดจนมีการให้บริการให้คำปรึกษาแนะแนวจากผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาโดยตรง

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดหอพักนักศึกษา ให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณลักษณะของนักศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้น แฟร์ไชลด์ (วุฒิพล สกกลเกียรติ. 2524 : 19; อ้างอิงมาจาก Fairchild. n.d.) กล่าวถึงสิ่งสำคัญ 3 ประการ ที่ควรคำนึงถึงในการจัดหอพักของมหาวิทยาลัย คือ the three 'P' S ซึ่งประกอบด้วย

1. Plant คือ สถานที่พักอาศัยที่จัดสรรความคุ้มครองแก่ผู้พักอาศัยและทรัพย์สินของเขารวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย สถานที่พักอาศัยควรได้มีการวางแผน การก่อสร้างเพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัยที่เหมาะสม และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

2. People หมายถึง ผู้พักอาศัยในหอพัก คือ นิสิตนักศึกษาและคณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ การจัดหอพักจึงต้องคำนึงถึงบุคคลเหล่านี้ โดยพยายามให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ส่งเสริม และสิ่งที่ควรสนใจต่อการจัดหอพักกับตัวบุคคลก็คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแก่ผู้พักอาศัย 2 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่พักอาศัย อยู่ในหอพักมีมากขึ้นเพียงใด และลักษณะของสภาพแวดล้อมจะช่วยเปลี่ยนแปลงบุคคลได้มากขึ้นเพียงใด การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจใช้แบบสอบถามพฤติกรรมเป็นเครื่องมือวัดในการประเมินผล โดยอาจทำการทดสอบก่อนและหลังการพักอาศัยในหอพัก

3. Pursuits หมายถึง กิจกรรมของผู้พักอาศัยที่เกิดขึ้นภายในหอพัก ซึ่งหอพักอาจจะได้สร้างบรรยากาศทางวิชาการขึ้น โดยการนำคณาจารย์เข้ามาพักอาศัยร่วมกับนิสิตนักศึกษาในหอพัก จัดห้องสมุด ห้องเรียน จัดงานนิทรรศการ การแสดงและการอภิปราย เป็นต้น โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ โดยผู้บริหาร

หอพักอาจไปศึกษางานจากสถาบันอื่น ๆ และการเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาสังเกตและแสดงความคิดเห็น เป็นต้น การจัดกิจกรรมในหอพัก ควรเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าซึ่งสามารถชักจูงให้ผู้พักอาศัยได้มีส่วนร่วมด้วยความต้องการของตนเอง นอกจากนี้การสื่อสารในหอพักก็เป็น สิ่งสำคัญในการแจ้งข่าว ประกาศข่าวให้ผู้พักอาศัยได้ทราบถึงกิจกรรมและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหอพัก

อย่างไรก็ตาม หอพักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจะมีวัตถุประสงค์ในการจัดหอพักต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530 : 2) จัดตั้งหอพักสำหรับนิสิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ นิสิตได้อยู่ร่วมกันในที่พักที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา
2. เพื่อฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม และสามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง

3. เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตต่างคณะซึ่งมีพื้นความรู้และความสนใจแตกต่างกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. เพื่อช่วยเหลือนิสิตที่มีที่พักไม่สะดวกต่อการศึกษา

5. เพื่อช่วยเหลือนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดและไม่มีที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของหอพักมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2537 : 2) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการและสวัสดิการแก่นักศึกษาดังนี้ คือ

1. นักศึกษาผู้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดหรือมีที่พักอาศัยห่างจากศูนย์รังสิต มีความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยและมีความลำบากในการเดินทางในช่วงเวลาที่ศึกษา ณ ศูนย์รังสิต
2. นักศึกษาผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยพิจารณาให้อยู่หอพักเป็นกรณีพิเศษ
3. นักศึกษาผู้ที่มีที่พักไม่เอื้อต่อการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยพิจารณาให้อยู่หอพักเป็นกรณีพิเศษ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดตั้งหอพักขึ้นสำหรับนิสิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 2)

1. เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาและให้นิสิตได้มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัย

2. เพื่อเป็นการให้บริการและสวัสดิการแก่นิสิต ซึ่งมีที่พักอาศัยอยู่ห่างจากหอพักของมหาวิทยาลัย

3. เพื่อฝึกฝนให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมนิตินิตประเภทต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนิสิตในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

จึงอาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักของสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันไม่แตกต่างจากวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักของต่างประเทศมาก ส่วนใหญ่จะเน้นหอพักเป็นที่พักอาศัยและเป็นพื้นที่ที่จะส่งเสริมพัฒนาการของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษารู้จักใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม แต่สิ่งที่หอพักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยยังไม่ได้จัดให้มีขึ้นคือ โปรแกรมการศึกษาต่าง ๆ ที่หอพักในต่างประเทศจัดให้กับนิสิตนักศึกษา

แม้ว่าวัตถุประสงค์ในการจัดหอพักนักศึกษาจะระบุไว้เพื่ออำนวยความสะดวกด้านที่อยู่อาศัยและเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของนักศึกษา หอพักจะไม่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา ถ้าไม่มีการนำเอาวัตถุประสงค์ไปปฏิบัติ ที่สำคัญคือวัตถุประสงค์จะต้องชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหอพักอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ควรมาจากความเห็นร่วมกันของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร จึงจะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากบุคคลเหล่านั้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในหอพักสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (Knowles 1970 : 349)

ประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษา

หอพักนักศึกษาในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหอพักหลายประเภท แต่ละประเภทก็มีรูปแบบในการบริหารงานและความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษาผู้พักอาศัยแตกต่างกัน ดัง คอฟฟ์ และ ฮอร์ตัน (Kroff and Horton. 1977 : 740) ได้แบ่งประเภทของหอพักนิสิตนักศึกษาดังนี้

1. หอพักขนาดใหญ่หรือหอพักรวม (Large dormitories or dormitory complexes) สามารถรับนักศึกษาเข้าพักอาศัยได้ 100-1,000 คน มีห้องพักแบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ ห้องพักคนเดียว ห้องพัก 2 คน และห้องพักรวม 6-8 คน หอพักประเภทนี้มีห้องรับประทานอาหารขนาดใหญ่ มีสถานที่พักผ่อนและมีห้องอ่านหนังสือ หอพักดังกล่าวสถาบันจะเป็นผู้ดำเนินการเอง

2. กลุ่มบ้านเล็ก ๆ (Small-group houses) คือหอพักนักศึกษาชาย (Fraternity) และหอพักนักศึกษาหญิง (Sorority) เป็นหอพักเก่า วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ส่วนหอพักใหม่ สมาคมศิษย์เก่าเป็นผู้ดำเนินการเอง เป็นหอพักของนักศึกษาที่มีฐานะดีสามารถรับนักศึกษาได้ 25-50 คน หอพักประเภทนี้ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหอพัก

3. ห้องชุดในบ้านเช่า (Apartments) เป็นห้องเช่าของนักศึกษาที่แต่งงานแล้ว อยู่รวมกันเป็นครอบครัว ไม่มีการจัดโปรแกรมการศึกษาในที่พัก และห้องพักแต่ละห้องมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย

ในสถานศึกษาจะมีหอพักหลายประเภท นักศึกษาสามารถเปลี่ยนที่พักจากประเภทหนึ่งไปอยู่อีกประเภทหนึ่งได้ ลำเนาวั ขจรศิลป์ (2525 : 90-92) รวบรวมหอพักไว้ 10 ประเภทคือ

1. หอพักขนาดเล็ก (Dormitory) ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและอบรมระเบียบวินัยนักศึกษา
2. หอพักขนาดใหญ่ (Residential hall) มีบุคลากรรับผิดชอบอยู่ 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายที่พักอาหารและฝ่ายที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในหอพัก เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีพัฒนาการทางด้านสังคม ร่างกายและจิตใจ
3. หอพักนักศึกษาชาย (Fraternity) เป็นที่พักอาศัยของนักศึกษาชายที่มีฐานะดี มีตระกูลดี นักศึกษาปกครองกันเอง มีการอบรมมารยาทระเบียบวินัย หอพักประเภทนี้มีผู้ใหญ่คอยดูแล 1 คน เน้นการเป็นผู้ดีและการมีผลการเรียนที่ดี รุ่นพี่คอยดูแลช่วยเหลือรุ่นน้อง จัดกิจกรรมภายในหอพักด้วยนักศึกษาเอง นับเป็นการส่งเสริมทักษะในการเข้าสังคม
4. หอพักนักศึกษาหญิง (Sorority) เป็นที่พักอาศัยของนักศึกษาหญิงที่มีฐานะดีมีตระกูลดี มีรูปแบบการดำเนินงานและแนวปฏิบัติเช่นเดียวกับหอพักนักศึกษาชายที่มีฐานะดีมีตระกูลดี
5. หอพักของนักศึกษาที่มีฐานะยากจน (Cooperative house) เป็นหอพักประเภทที่นักศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำงานและรับผิดชอบ เช่น ดูแลหอพัก การแบ่งงานกันทำ
6. หอพักนักศึกษาชายหญิงพักรวมในหอพักเดียวกัน (Coeducational housing) ประกอบด้วย โรงอาหาร ห้องสมุดและบริเวณต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกัน ทั้งนี้ นักศึกษาชายนักศึกษาหญิงจะไม่อยู่รวมห้องเดียวกัน

7. หอพักขนาดใหญ่มีอาคารเป็นตึกติดต่อกัน 3-4 หลัง (Residential college) เป็นที่ตั้งของคณะวิชา ภายในอาคารประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานอาจารย์ ห้องพักอาจารย์ ห้องพักนักศึกษาและที่รับประทานอาหารร่วมกัน

8. อาคารเรือนแถว 2 ชั้น (University apartment) เหมาะกับนักศึกษาที่มีครอบครัวเข้าพักอาศัย เสียค่าเช่าในราคาที่ถูกลงกว่าห้องชุดของเอกชน

9. หอพักนอกมหาวิทยาลัย (Off-campus housing) เป็นที่พักนอกมหาวิทยาลัย เอกชนเป็นผู้ดำเนิน

10. ศูนย์ศึกษาอาศัย (Living-learning center) เป็นหอพักขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษายาและหญิงอยู่ร่วมในหอพักเดียวกัน ภายในมีชั้นเรียน ห้องฝึกงาน ห้องสมุด ห้องทำงานอาจารย์ อยู่ในอาคาร นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองทุกอย่าง โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ

วิมลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 113-114) แบ่งหอพักเป็น 2 ประเภท คือ หอพักที่มหาวิทยาลัยจัดดำเนินการและเอกชนจัดดำเนินการ โดยทั่วไปหอพักที่มหาวิทยาลัยจัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. หอพักประเภทห้องพักและอาหาร หมายถึง หอพักที่มีลักษณะจัดแบ่งเป็นห้อง ๆ ให้นักศึกษาเข้าพักอาศัยโดยจัดวัสดุอุปกรณ์ประจำห้องพักไว้บริการ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ เตียง ที่นอน หมอน พร้อมผ้าปูที่นอนและปลอกหมอน นอกจากนี้ยังมีบริการความสะอาดและบริการอาหารให้ด้วย บริการดังกล่าวหอพักบางแห่งอาจจัดให้มีหรือไม่ให้ก็ได้แล้วแต่อัตราค่าเช่าที่กำหนด

2. หอพักประเภทห้องชุด หมายถึง หอพักประเภทที่สร้างขึ้นสำหรับนักศึกษาที่มีครอบครัว และนำครอบครัวมาอยู่ด้วยในขณะที่เรียนหนังสือ จึงต้องจัดให้มีห้องรับแขก ห้องครัว ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องอื่น ๆ ตามความเหมาะสม หอพักชนิดนี้ไม่มีบริการเพราะว่าห้องชุดแต่ละชุดมีครัวอยู่แล้ว

3. หอพักประเภทช่วยกันทำงาน หมายถึง หอพักประเภทที่มหาวิทยาลัยมีนโยบายฝึกให้นักศึกษารับผิดชอบ ฝึกการเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษากลุ่มละประมาณ 10 คน พักอาศัยอยู่ในหอพักเล็ก ๆ โดยบ้านแต่ละหลังจัดให้มีห้องครัว ห้องรับแขก ห้องน้ำพร้อมมิเตอร์ไฟฟ้าและประปา ผู้พักอาศัยต้องทำงานบ้านเองโดยช่วยกันทำความสะอาด ทำอาหาร มีเวรทำงานดูแลความเรียบร้อย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน ต้องเฉลี่ยกันออกทุกเดือน จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายหอพักประเภทนี้ถูกกว่าการอยู่หอพักประเภทห้องพัก แต่เสียเวลาทำความสะอาดบ้าน ห้องน้ำ ล้างจาน ประกอบอาหารเอง มหาวิทยาลัยไม่มีบุคลากรควบคุมแต่จะมีระเบียบวางไว้เป็นแนวปฏิบัติซึ่งสามารถตรวจสอบได้เป็นครั้งคราว

4. หอพักประเภทบ้านเคลื่อนที่ ต่างประเทศนิยมหอพักประเภทนี้มาก บ้านเคลื่อนที่ เหมาะสำหรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา เพราะมีที่อยู่เป็นเอกเทศมีความเป็นส่วนตัวมาก

หอพักเอกชนจัด ดำเนินการคล้ายลักษณะหอพักของมหาวิทยาลัยแต่อาจมีประเภทให้ เช่าห้องอาศัยในบ้านของตนเอง ให้เช่าบ้านทั้งหลังหรือให้เช่าห้องชุดก็ได้แล้วแต่เจ้าของจัด ใน ต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา มีหอพักประเภทสังคมเกียรติยศ คือบ้านที่เรียกชื่อ เป็นอักษรกรีกต่าง ๆ มีสมาชิกอยู่ทั่วประเทศและมีกฎเกณฑ์พิเศษในการเข้าพักอาศัยในหอพัก

ประเภทของหอพักนักเรียนมีตั้งแต่ขนาดใหญ่ที่สามารถบรรจุนักศึกษาได้เป็นจำนวน มาก มีการจัดบริการสวัสดิการและกิจกรรมภายในหอพักให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม ส่วนหอพัก ขนาดเล็กจัดให้นักศึกษาที่มีฐานะค่อนข้างดีมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี โดยจัดให้นักศึกษา ประมาณ 25-50 คนเข้าพักอาศัยอยู่ร่วมกัน ความเป็นอยู่ค่อนข้างสะดวกสบาย หอพักสำหรับ นักศึกษาที่มีฐานะการเงินไม่ค่อยดีต้องช่วยกันทำงานภายในหอพักดูแลตนเองและเฉลี่ยค่าใช้จ่าย กัน นักศึกษาที่มีครอบครัวแล้วเข้าพักอาศัยในหอพักแบบห้องชุด ซึ่งมีเครื่องใช้ที่จำเป็นไว้ บริการ นอกจากนี้ยังมีหอพักเอกชนไว้บริการนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในความควบคุมของสถาบัน มีการจัด บริการสวัสดิการและกิจกรรมแตกต่างกันไปตามประเภทของหอพัก โดยมุ่งพัฒนา นักศึกษาของสถาบันเป็นหลัก

การจัดดำเนินงานหอพักด้านกายภาพ

การจัดดำเนินงานด้านกายภาพ หมายถึง การจัดดำเนินงานทางด้านอาคารสถานที่ ห้อง พัก ที่นั่งพักผ่อน ห้องอาหาร สถานที่รับรองผู้มาเยี่ยม ห้องประชุมพยาบาล บริเวณสนาม ห้องน้ำ ห้องสุขา ทางเดิน ที่จอดรถ ห้องเก็บของ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนที่จะช่วย เสริมการเรียนการสอน และการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ให้มีความสมบูรณ์มาก ยิ่งขึ้น

สถาบันอุดมศึกษา ควรจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกทำเลที่ตั้งของอาคาร หอพัก เพื่อให้มีความเหมาะสมและสามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า ส่งเสริมศักยภาพ บุคลิกภาพ และสุนทรียภาพของผู้พักอาศัย ดังที่ประภาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 26) ได้สรุปข้อเสนอแนะของ สมาคมการบริหารโรงเรียนอเมริกา (American School Administrators) ไว้ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงเสียงรบกวน
2. ควรคำนึงถึงกลิ่นเหม็นที่น่ารังเกียจ
3. คำนึงถึงความปลอดภัย และความสุขสบายของผู้ใช้

4. คำนึงถึงประโยชน์หน้าที่ จุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน
5. คำนึงถึงความงาม ความสมดุลด้านความงาม
6. คำนึงถึงความประหยัด

ส่วน ซีเกอร์ส (Seagers. 1961 : 5) ได้กล่าวถึงการจัดวางแผนอาคารหอพักของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปดังนี้

1. ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม กว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต
2. ควรตั้งอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง และสันทนาการได้มากที่สุด
3. ควรมีการวางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ
4. ควรจัดส่วนที่อีกทึกและเงียบสงบแยกจากกัน
5. ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดระบบจราจร โดยแยกทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และทางเท้าออกจากกัน

7. ควรคำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นธรรมชาติ
8. ควรสร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร
9. ควรมีอุปกรณ์ให้สมบูรณ์และใช้ประโยชน์ได้มากภายในอาคาร

เชียราและคอลเลนเดอร์ (วิชา เพชรขาว. 2531 : 21; อ้างอิงมาจาก Chiara and Callender. 1973 : 308) เสนอแนะว่า ภายในอาคารหอพักนักศึกษาควรประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ลักษณะต่อไปนี้

1. ห้องพักนักศึกษา ควรเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีพื้นที่เพียงพอสำหรับวางเฟอร์นิเจอร์และใช้สอยอื่น ๆ โดยทั่วไปขนาดห้องพัก 1 คน ใช้พื้นที่ประมาณ 90-120 ตารางฟุต และขนาดห้องละ 2 คน ใช้พื้นที่ประมาณ 140-180 ตารางฟุต
2. ห้องน้ำ ห้องส้วม การจัดห้องน้ำห้องส้วมภายในหอพัก จัดได้ 2 ลักษณะคือ ใช้ระบบรวมหรือใช้แยกเฉพาะห้องพัก ในการจัดระบบรวมได้กำหนดความเหมาะสมไว้ดังนี้
 - 2.1 ห้องส้วม ผู้ชาย 1 ที่/10 คน ผู้หญิง 1 ที่/8 คน
 - 2.2 ห้องอาบน้ำ ใช้อัตรา 1 ที่/8 คน
 - 2.3 ห้องปัสสาวะ ใช้อัตรา 1 ที่/12 คน

3. ห้องรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีห้องอาหารรวมขนาดใหญ่ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โอกาสนักศึกษาได้พบปะในช่วงเวลาอาหารและสามารถแยกห้องขนาดใหญ่ให้เป็นส่วนย่อยๆ ได้ด้วย

4. ห้องพักผ่อนและสนทนา การมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษาที่พักในหอพัก และสามารถแยกออกเป็นห้องย่อยๆ ได้ด้วย

5. ห้องเก็บของนักศึกษา และอุปกรณ์ของหอพัก จะต้องมียพื้นที่เพียงพอ สามารถใช้เก็บอุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องกลอื่น ๆ ของหอพัก และเป็นห้องเก็บของของนักศึกษาในช่วงปิดภาคการศึกษา

6. ทางเดินเชื่อมภายในหอพัก จะต้องจัดให้สัมพันธ์กับห้องพักนักศึกษาแต่ละห้อง และควรสร้างบรรยากาศที่สะดวกในการศึกษา ตลอดทั้งความเป็นส่วนตัวให้มากที่สุด ดังนั้นขนาดที่เหมาะสมคือ 7-25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่อาคารทั้งหมด โดยจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยกรณีฉุกเฉินด้วย

ในการก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรฐานการก่อสร้างไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2523 : 59)

1. ควรเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูงไม่เกิน 4 ชั้น
2. ห้องพักขนาดนักศึกษา 4 คน กำหนดเนื้อที่ให้คนละ 7 ตารางเมตร
3. ห้องน้ำห้องส้วม กำหนดให้ 1 ตารางเมตร/คน
4. ห้องพักผ่อนภายในหอพัก กำหนดให้ 2 ตารางเมตร/คน (คิด 20% ของนักศึกษาในหอพัก)

5. ห้องซักเสื้อผ้า กำหนดให้ 10 ตารางเมตร/คน (คิดพื้นที่ตามความจำเป็น)

6. ห้องเก็บของ กำหนดให้ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดในหอพัก

7. ระเบียงทางสัญจร กำหนดให้ไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด

การจัดสร้างหอพักหรือที่พักอาศัยของนักศึกษาควรที่จะมีการวางแผนก่อสร้าง เพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักที่เหมาะสม สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้นในการวางแผนก่อสร้างควรมีสถาปนิก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หัวหน้าฝ่ายหอพัก วิศวกร และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เข้าประชุมวางแผนร่วมกัน (Fitzgerald and others. 1970 : 21)

การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร

การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร หมายถึง การจัดดำเนินงานด้านการวางแผนการจัดดำเนินงานหอพัก การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การจัดบุคลากร การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาเกิดการพัฒนาดตนเองได้อย่างเต็มที่

ดีคอสเตอร์ และมาเบิล (De Coster and Mable. 1974 : 19) ได้กำหนดการบริหารหอพัก โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นสองฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายจัดการ ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องการจัดที่พักอาศัย ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายที่ปรึกษา ประกอบไปด้วยคณะที่ปรึกษาหอพักมีหน้าที่ในการแนะนำและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาทั้งสองฝ่ายจะต้องทำงานอย่างมีระบบ และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525ก : 99) ได้กล่าวถึงการบริหารงานหอพักนักศึกษา โดยทั่ว ๆ ไปแบ่งเป็น 2 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานใหญ่ มีหน้าที่อยู่ 4 หน่วยงาน

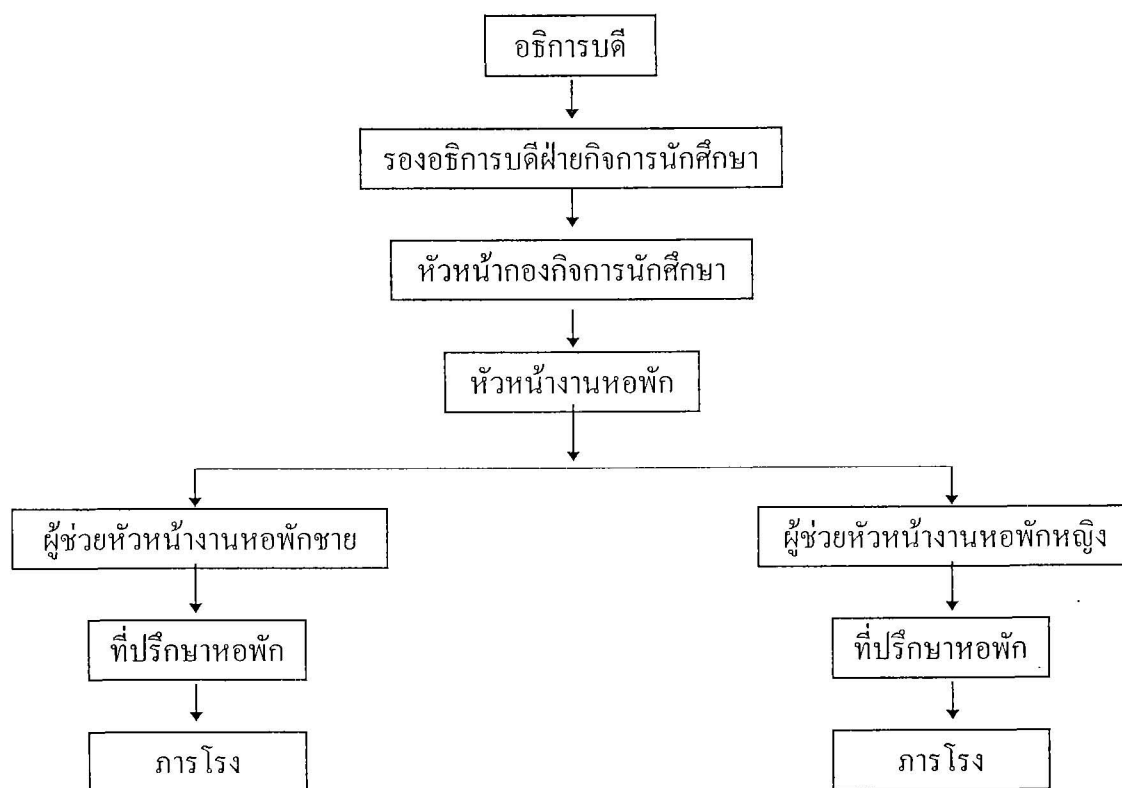
- 1.1 ชุกรการ รับใบสมัคร ได้ตอบจดหมาย จัดหอพัก จัดนักศึกษาเข้าอยู่หอพัก
- 1.2 บุคลากร ดูแลเจ้าหน้าที่ คณงานภารโรง ช่างเทคนิคที่ทำงานเกี่ยวกับหอพัก
- 1.3 สวัสดิการ บริหารกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.4 การเงิน เก็บเงิน ออกใบเสร็จ คำนวณค่าประกัน รับเรื่องขอผ่อนผันการ

ชำระเงิน

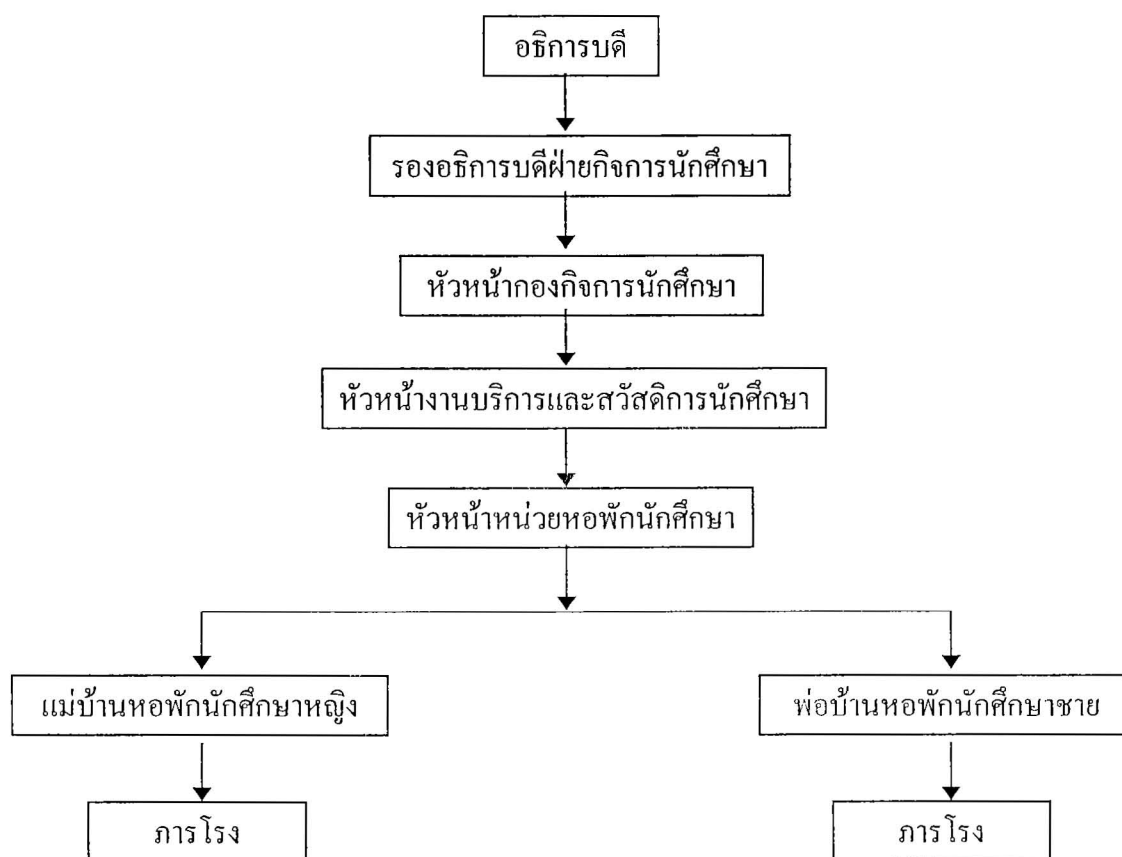
2. สำนักงานประจำแต่ละหอพัก เพื่อทำหน้าที่ให้ความสะดวกสบายต่าง ๆ แก่ผู้อยู่อาศัย มีเจ้าหน้าที่ประจำหอพักอย่างน้อย 1 คน เพื่อเป็นผู้ประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่และสำนักงานประจำหอพัก เจ้าหน้าที่ควรจะทำเต็มเวลาและไม่ควรเป็นอาจารย์ มีหน้าที่ดังนี้

- 2.1 ติดต่อประชาสัมพันธ์
- 2.2 ทำงานชุกรการ รับใบสมัคร และประสานงานกับสำนักงานใหญ่
- 2.3 คุมคณงานภารโรง
- 2.4 คุมกุญแจหอพักทั้งหมด
- 2.5 ดูแลอุปกรณ์ต่าง ๆ ในหอพัก เช่น อุปกรณ์กีฬา
- 2.6 ดูแลอุปกรณ์ ความสะดวกของหอพัก เช่น พัดลม โทรทัศน์ โทรศัพท์
- 2.7 ดูแลความสะอาด และความสงบเรียบร้อยภายในหอพัก

ลักษณะการบริหารหอพักของสถาบันอุดมศึกษาจะมีรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับ
ปรัชญา อุดมการณ์ ขนาดและทรัพยากรของแต่ละสถาบัน ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินงานดังภาพ
ประกอบ 1 และภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการจัดหน่วยงานหอพักที่มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป
(สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2525 : 97)

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการจัดหน่วยงานหอพักที่มีจำนวนนักศึกษาต่ำกว่า 300 คน
(สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2525 : 98)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นการบริหารงานหอพักจะประกอบด้วยบุคลากร 2 ฝ่าย คือฝ่ายจัดการ และฝ่ายที่ปรึกษา (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2525 : 95-96)

ฝ่ายจัดการจะทำหน้าที่คล้ายฝ่ายจัดการโรงแรม เช่น ในหอพักนักศึกษาแต่ละหลังจะมีผู้จัดการใหญ่รับผิดชอบทั้งหมด และมีผู้จัดการฝ่ายที่พัก และผู้จัดการฝ่ายอาคาร ผู้จัดการแต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายที่พักจะมีบุคลากรจำนวนมากพอ ตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการลงไปถึงภารโรง ผู้จัดการใหญ่ในหอพักแต่ละแห่งจะเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาด้านการบริหารธุรกิจหรือการบริหารโรงแรม

สำหรับบุคลากรฝ่ายที่ปรึกษานั้น ในหอพักนักศึกษาแต่ละแห่งจะมีหัวหน้าที่ปรึกษา (head advisor) หนึ่งคน ซึ่งโดยทั่วไปจะได้รับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขากิจการนักศึกษา (Student affairs) หรือสาขาการให้คำปรึกษา (Counseling) ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านความเป็นอยู่ทั่วไป ด้านวินัยและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาหอพัก หอพักนักศึกษาแต่ละแห่งจะมีที่ปรึกษา (Advisors) อีกจำนวนหนึ่ง โดยทั่วไปจะมีที่ปรึกษา 1 คนต่อนิสิตนักศึกษา 300 คน เพื่อ

ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าที่ปรึกษา และอาจมีนิสิตนักศึกษาผู้ช่วยก็ได้เพื่อทำหน้าที่ช่วยที่ปรึกษาหอพัก

นอกจากนี้ก็ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหอพักที่สำคัญอีก 2 กลุ่ม คืออาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการนักศึกษาในหอพัก สำหรับอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยนั้น แพ็ควูด (Packwood, 1977 : 144-145) ได้กล่าวว่าหอพักอาจจะขอความร่วมมือให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญของหอพักเป็นครั้งคราว โดยทางหอพักควรจัดโปรแกรมที่ยืดหยุ่นได้ และเพิ่มเติมเงินเดือนเป็นพิเศษให้กับอาจารย์ที่มาร่วมโครงการนี้ เพื่อดึงดูดให้อาจารย์ที่มีความสามารถ และสนใจงานด้านนี้มาร่วมงานมากขึ้น นอกจากนี้แพ็ควูดยังได้กล่าวว่ามีผู้วิจัยพบว่า เมื่ออยู่นอกห้องเรียนอาจารย์ผู้สอนมักจะติดต่อกับเพื่อนอาจารย์ด้วยกันมากกว่าติดต่อกับนักศึกษา

ส่วนคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในหอพักนั้น สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2525 : 101-102) ได้กล่าวว่าคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในหอพักจะประกอบด้วยหัวหน้าหอพัก และมีกรรมการตำแหน่งต่าง ๆ อีกประมาณ 6-10 คน เพื่อทำหน้าที่จัดสวัสดิการที่นักศึกษาในหอพักส่วนใหญ่ต้องการจัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษา ในหอพักและเป็นตัวแทนนักศึกษาภายในหอพัก เพื่อติดต่อนักศึกษานอกหอพัก อาจารย์หรือฝ่ายอื่น ๆ นอกจากนี้บางสถาบันได้จัดตั้งคณะกรรมการวินัยนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาทั้งสิ้นประมาณ 7-9 คน เพื่อพิจารณาโทษนักศึกษาที่ฝ่าฝืนระเบียบหอพักด้วย

สำหรับคุณสมบัติของบุคลากรหอพักนิสิตศึกษานั้น บราวน์ (Brown) และคณะ (Quoted in Packwood, 1977 : 143-144) ได้แนะนำว่าคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหอพักนิสิตนักศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นผู้ที่มีธรรมาจริยไมตรี มีเมตตา กรุณา พร้อมที่จะช่วยเหลือและเข้าใจผู้อื่น กล้าแสดงออกและมีความสามารถในการแนะนำนักศึกษาให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของทองเรือน อมรัชกุล (2525 : 53-54) ที่ว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาหารและหอพักนั้นจะต้องมีพื้นฐานด้านการให้คำปรึกษางานเฉพาะสาขา เช่น โภชนาการ และสามารถทำการวิจัยประเภทสถาบัน (Institutional research) ได้ด้วย ในฐานะเป็นครู อาจารย์ และผู้สอน บุคคลเหล่านี้ควรจะเป็นผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนการเรียน โภชนาการ และคหกรรมศาสตร์ ฯลฯ การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของบุคคลเหล่านี้ในหอพักนิสิต เช่น การให้คำปรึกษาให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการที่ตนสอนด้วย หาใช่งานเฉพาะที่ต้องปฏิบัติประจำแต่อย่างเดียว ในท้ายที่สุดบุคลากรเหล่านี้จะต้องทำตนเป็นนักการศึกษาโดยทั่วไปที่ให้การอบรมสั่งสอนแก่นิสิต เมื่ออยู่ในโรงอาหาร หรือหอพักนิสิตด้วย คล้ายการสอนนิสิตในห้องเรียน

ส่วนหัวหน้าหน่วยหอพัก (Residence Hall Assistant) นั้น บุริญชัย จงกลณี (2525 : 47) กล่าวว่าบุคลากรกลุ่มนี้ จะทำงานร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาหอพัก เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักนั้น ๆ หัวหน้าหน่วยหอพักนี้ บางครั้งก็เป็นข้าราชการที่จ้างขึ้นมา สำหรับในต่างประเทศบางสถาบันก็ใช้นักศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอกที่อยู่ในหอพักนั้นด้วย ทั้งนี้ แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 143-144) ได้ให้ความเห็นว่า ประเด็นหนึ่งที่ควรพิจารณาในการคัดเลือกหัวหน้าหน่วยหอพัก (Residence Hall Assistant) ก็คือ ต้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่คิดว่าสามารถเข้ากับนักศึกษาที่อยู่หอพักได้เป็นอย่างดี คือมีคุณลักษณะคล้าย ๆ กับนักศึกษาที่เขาจะต้องไปดูแล ในการคัดเลือกอาจใช้วิธีทดสอบบุคลิกภาพ ความสนใจและลักษณะความเป็นผู้นำ และควรมีการอบรมทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติให้เขาเหล่านั้นเข้าใจในภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านการจัดนิสิตนักศึกษาเข้าหอพักนั้น การคัดเลือกเพื่อนร่วมห้องที่เหมาะสม จะช่วยลดความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องพักนิสิตนักศึกษา และช่วยสนับสนุนในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาการได้อย่างดีเยี่ยม เพราะเพื่อนร่วมหอพักและเพื่อนร่วมห้องนับว่าเป็นสภาพแวดล้อมของหอพักที่มีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อความรู้สึกและพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา เพราะจะต้องอยู่ด้วยกัน และปรับตัวอยู่ด้วยกันเป็นเวลาหลาย ๆ ปี ดัง ริเคอร์ (Riker. 1971 : 512) กล่าวว่า การจัดห้องพักรวมควรจัดให้เหมาะสมกับระดับของนิสิตนักศึกษา สำหรับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ในห้องรวมควรอยู่ประมาณห้องละ 4-8 คน ส่วนนิสิตนักศึกษาในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ควรอยู่ในห้องเดี่ยวห้องละ 2-4 คน แต่ละห้องควรมีห้องน้ำ ห้องส้วม และมีห้องอ่านหนังสือ ถ้านิสิตนักศึกษาสนใจทำครัวก็ควรจัดให้เป็นสัดส่วนและมีตู้เย็นเล็ก ๆ ไปด้วย สำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโทที่ยังไม่แต่งงาน มักชอบอยู่ในห้องเดี่ยวมีห้องน้ำอยู่ในห้องพักรวม ส่วน แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 139-140) ได้ทำการวิจัยหลายครั้งพบว่า การจัดกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจเหมือนกันให้อยู่ด้วยกัน จะมีผลบวกต่อการเรียน โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถสูงเมื่อมารวมกลุ่มกันจะประสบผลสำเร็จทางการเรียนดีขึ้น และมีความพึงพอใจในการจัดแบบนี้มากกว่าแบบอื่น ๆ เช่น จัดนิสิตนักศึกษาคณะเดียวกันให้อยู่ด้วยกัน และถ้าเป็นไปได้ควรเป็นนิสิตนักศึกษาคณะเดียวกันทั้งชั้น หรือทั้งหลัง เนื่องจากว่านิสิตนักศึกษาคณะเดียวกันจะมีคุณลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น สนใจทางด้านวิชาการคล้ายกัน บุคลิกลักษณะ ความสนใจ นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกเป็นมิตรและเป็นกลุ่มเดียวกันมากกว่าที่จะอยู่ละกันหลาย ๆ คณะหรือสาขาวิชา

ในหอพักนักศึกษา จะมีนิสิตนักศึกษาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การบริหารงานจำเป็นต้องมีระเบียบและแนวทางปฏิบัติให้นิสิตนักศึกษาสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยทั่วไประเบียบหอพักจะประกอบด้วยข้อปฏิบัติและข้อห้ามในระหว่างที่นิสิตนักศึกษาอาศัยอยู่ในหอพัก ข้อปฏิบัติเป็นข้อแนะนำให้นิสิตนักศึกษปฏิบัติตาม ส่วนข้อห้ามก็คือ กฎ หรือข้อบังคับที่ห้ามนิสิตนักศึกษาประพฤติหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งระเบียบหอพักจะต้องทันสมัยสามารถปฏิบัติได้และมีมากพอ ส่วนบุคลากรในสายงานหอพักจะมีจำนวนและการศึกษามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานหอพักของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สถาบันอุดมศึกษาที่จัดหอพัก เพียงเพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัยแก่นิสิตนักศึกษาก็ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก แต่สถาบันที่มีวัตถุประสงค์จะใช้หอพักเพื่อประโยชน์ทั้งด้านที่พักอาศัย ด้านการพัฒนา และเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จะต้องมีบุคลากรหลายระบบที่มีจำนวนเพียงพอ (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 95)

การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริการและสวัสดิการ

การจัดบริการแก่นิสิตนักศึกษาถือว่าเป็นงานสำคัญ และควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดัง ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 53) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบริการด้านอาหารของหอพักมหาวิทยาลัยจะต้องให้ประกันในด้านความสะอาด สุขภาพอนามัยและอื่น ๆ รวมตลอดไปถึงผู้ประกอบอาหาร เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาหาร ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องมีผู้สำเร็จการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ นักโภชนาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารมาเป็นผู้ทำการนิเทศด้วย นอกจากนี้หอพักนิสิตทุกหอจะต้องจัดให้มีกิจกรรมทางสังคม มียาสามัญประจำบ้าน ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น พร้อมเครื่องรับวิทยุ ทีวี หนังสือพิมพ์ และน้ำดื่ม มีห้องเล่นกีฬา ของหอพักซึ่งมีอุปกรณ์กีฬาครบครัน ห้องสมุดประจำหอพักก็มีหนังสือของหอพักพอที่จะใช้ในการค้นคว้าได้พอสมควร หน่วยงานของกิจการนิสิตอื่น ๆ เช่น ศูนย์การให้คำปรึกษาแก่นิสิต ก็ควรจะได้จัดสำนักงานสาขา มาประจำอยู่ในหอพัก เพื่อให้บริการแก่นิสิตในหอพักด้วย นอกจากนี้ก็ควรจะได้จัดให้มีโครงการศึกษา และทำงาน (Work Study Program) เพื่อช่วยนิสิตนักศึกษาที่มีความจำเป็นในเรื่องการเงิน รวมทั้งเป็นที่ฝึกงานของนิสิต

และเกี่ยวกับอัตราค่าบริการของหอพักนักศึกษา คณะกรรมการกิจการนิสิตนักศึกษา (Committee on Student Personnel Work, quoted in Fitzgerald and others. 1970) ได้รายงานว่าการหอพักจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยเก็บค่าบริการที่พักราคาพอสมควร เพื่อนำ

มาจัดบริการแก่ผู้พักอาศัยได้อย่างเหมาะสม สำหรับเงินกำไรที่ได้ควรนำมาใช้จ่ายในการช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการจัดสอนภายในหอพักด้วย

คุนทซ์ และ โอคอนเนลล์ (Koontz and O'Donnell, 1973 : 191) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการว่า คือผลประโยชน์ที่หน่วยงานหรือสถาบันจัดให้บุคลากรเป็นการให้กำลังใจ และบำรุงขวัญ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและสะดวกสบาย เป็นต้น

การจัดสวัสดิการให้นิสิตนักศึกษา เป็นงานสำคัญที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีของสถาบัน และควรมีหลักพิจารณาดังนี้

1. หลักการพัฒนาคนนักศึกษา ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง และมีความคิดในทางสร้างสรรค์สังคม
2. หลักความสะดวกสบาย เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ควรคำนึงถึงความสะดวกสบายของนิสิตศึกษามากกว่าความสะดวกสบายของตนเอง เช่น เรื่องการให้บริการอาหาร และเครื่องคั้นแก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นงานที่อาจจะยุ่งยากสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นงานไม่มีเกียรติ แต่เป็นงานที่สนับสนุนความเจริญของทางสมองและร่างกายของนักศึกษา ผู้บริหารควรคำนึงถึงเป็นพิเศษที่จะจัดบริการนี้ ให้สิ่งแวดล้อมที่จะอำนวยความสะดวกแก่ชีวิตนักศึกษา ควรจะจัดให้เป็นงานที่สำคัญลำดับแรก ๆ
3. หลักการประหยัด งานบางอย่างสถาบันไม่สามารถจะจัดให้ได้ เนื่องจากเป็นของฟุ่มเฟือยไม่จำเป็น ก็ไม่จำเป็นต้องจัดให้
4. หลักการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ สิ่งที่จะจัดให้ควรเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักศึกษา ทำให้จิตใจสบายขึ้น อยากเรียนรู้มากขึ้น หรือมีกำลังใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น
5. หลักการให้ก่อนขอ ผู้บริหารควรจะต้องสัมผัสสภาพต่าง ๆ ด้วยตนเอง ใช้พิจารณาญาณ และเมื่อเป็นความจำเป็นข้อใดที่สามารถจะทำได้ก็จะให้ก่อนที่จะมีการเรียกร้องขอขึ้น เช่น เห็นว่าควรมีโทรศัพท์ ก็ควรริบดำเนินการติดตั้ง ก่อนที่จะมีการเรียกร้อง
6. หลักความสามัคคี สวัสดิการที่จัดขึ้นควรยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หรือสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา นักศึกษากับอาจารย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2525ข : 42)

การให้สวัสดิการนักศึกษาในหอพัก ควรจะต้องจัดสวัสดิการที่ดี ต้องมีคุณภาพและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525ข : 53) ดังนั้นสิ่งที่ควรจัดเป็นสวัสดิการให้ในหอพัก ได้แก่ ตู้เสื้อผ้า เตียงนอน ที่นอน หมอน โต๊ะ เก้าอี้ ไฟฟ้า ไม้กวาด

(รัตนา ประเสริฐกุล. 2504 : 47) และชั้นเก็บหนังสือ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในห้องพัก สำหรับอุปกรณ์ที่ทำให้ นักศึกษาใช้ร่วมกันได้แก่ ที่รีดผ้า เตารีดผ้า ราวตากผ้า เครื่องทำน้ำเย็น ห้องดูหนังสือ ห้องพักผ่อน หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์กีฬา บริเวณหอพักควรปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น และตกแต่งให้สวยงาม เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เป็นที่พักผ่อนหรือเป็นที่ดูหนังสือในเวลากลางวัน และควรจัดให้นักศึกษาได้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ นอกจากสวัสดิการดังกล่าวแล้ว สถาบันจะต้องให้สวัสดิการในหอพัก ด้านความสะอาด หรือความสะดวกสบายอื่น ๆ ด้วย (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 99) จะพบว่างานบริการและสวัสดิการมีความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษาหอพักเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหอพักจะต้องจัดเตรียมให้พร้อมที่จะเอื้ออำนวยความสะดวกสบายแก่นิสิตนักศึกษา เพราะเมื่อสภาพแวดล้อมดีแล้วจะส่งผลถึงการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ดีขึ้นด้วย

การจัดดำเนินงานหอพักด้านกิจกรรม

แฟร์ไชลด์ (ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. 2530 : 29; อ้างอิงมาจาก Fairchild. n.d.) ได้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมที่จัดในหอพัก ควรเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เช่น การอนุญาตให้อาจารย์เข้าพักอาศัยร่วมกับนิสิตนักศึกษา การจัดห้องสมุดห้องเรียน จัดงานนิทรรศการและการแสดงการอภิปราย เป็นต้น โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ โดยผู้บริหารหอพักอาจไปศึกษาจากสถาบันอื่น หรือเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาสังเกตและแสดงความคิดเห็น และสิ่งที่ควรคำนึงอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมในหอพัก คือการจัดกิจกรรมที่มีคุณค่าที่สุด ซึ่งสามารถชักจูงให้ผู้พักอาศัยได้มีส่วนร่วมด้วยความต้องการของตนเอง ถ้ากิจกรรมใดมีผู้สนใจน้อยอาจจะต้องจัดกิจกรรมใหม่ขึ้นแทนกิจกรรมดังกล่าว แต่การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมไม่ควรเป็นไปในลักษณะของการลดกิจกรรมทางวิชาการลง หรือสร้างความสนุกสนานเพื่อสนองตอบต่อความต้องการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของบุคคล นอกจากนี้แล้ววัตถุประสงค์ของสถาบันที่ต้องการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของบุคคล การสื่อสารในหอพักยังเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการแจ้งหรือประกาศว่าให้ผู้พักอาศัยได้ทราบกิจกรรม และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหอพัก ดังนั้นกิจกรรมที่อาจจัดได้ในหอพักเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริม การรับผิชอบร่วมกัน และฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งหอพักควรจะสนับสนุนให้มีการเลือกคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาประจำหอพัก เพื่อจะได้ช่วยกันดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกภายในหอพัก มีการประชุมปรึกษาหารือที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพัก

2. กิจกรรมส่งเสริมการกีฬา หอพักควรจัดอุปกรณ์และสถานที่สำหรับเล่นกีฬาไว้ให้ เช่น จัดห้องสำหรับฝึกกายบริหาร กิจกรรมเข้าจังหวะ โดยมีอุปกรณ์เครื่องบันทึกเสียงให้ยืม ควร มีสนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล วอลเลย์บอลไว้ให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสออกกำลังกาย

3. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ หอพักอาจจัดห้องสำหรับศึกษา มีห้องสมุดที่มีหนังสือที่ จำเป็นไว้สำหรับนิสิตนักศึกษามาอ่าน มาทำการบ้าน นอกจากสถานที่ที่ควรจัดให้อ่านยืมต่อ บรรยาศาสน์ที่ชวนให้ศึกษาแล้ว กิจกรรมส่งเสริมวิชาการอาจจัดได้ในรูปแบบต่าง ๆ กันดังนี้

3.1 เชิญวิทยากรมาพูดในหัวข้อต่าง ๆ ที่จะมีประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาในหอพัก

3.2 สอนซ่อมเสริมในวิชาการที่นิสิตนักศึกษาอ่อน ซึ่งอาจจะให้อาจารย์มาสอนให้ หรืออาสาสมัครนิสิตนักศึกษาสอนกันเอง

3.3 เปิดโทรทัศน์วงจรปิด ในการปาฐกถาของอาจารย์พิเศษหรืออาจารย์ประจำ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ น่าสนใจ ก็จัดเป็นกิจกรรมที่จะให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาความรู้ความคิดตามไป ด้วย

3.4 ฟังวิทยุหรือโทรทัศน์การศึกษา สถาบันที่มีเครื่องส่งวิทยุภายในอาจจัดรายการ การศึกษาทางวิทยุให้นิสิตนักศึกษาฟัง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่ต่างออกไป

3.5 สนทนาวิชาการ จัดรายการสนทนาทางวิชาการ ซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างอาจารย์ กับนิสิต ทำให้อาจารย์ใกล้ชิดและเข้าใจนิสิตนักศึกษามากขึ้น

3.6 กิจกรรมเอกสารประกอบวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ ค้นคว้า หรือสรุปเรื่องราวที่ศึกษามาทำเป็นเอกสารประเภทจุลสาร สำหรับเผยแพร่ แก่ผู้ที่ต้องการ เอกสารควรจะช่วยออกค่าใช้จ่ายในการทำจุลสารด้วย

4. กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ แสดงออกในความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งกิจกรรมที่อาจจัดในหอพัก คือ

4.1 กิจกรรมดนตรี จัดให้มีการแสดงดนตรีไทย ดนตรีสากลเป็นครั้งคราว เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ชื่นชมและฝึกความมีสุนทรีย์ทางดนตรี

4.2 กิจกรรมราตรีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อยู่ในหอพักซึ่งมาจากภูมิภาคต่าง ๆ กันได้รู้จัก ขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัด หรือภูมิภาคที่แตกต่างกันไป โดยสนับสนุนให้จัดกิจกรรมที่ แสดงถึงวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ เช่น อาหาร เพลง การแต่งกาย การละเล่น ศิลปะ ฟ้อนรำ

5. กิจกรรมที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เป็นกิจกรรมที่จะต้องฝึก อาจมีกิจกรรมเปิด หอพักเดือนละครั้ง เพื่อให้อาจารย์ เพื่อนต่างหอพัก และผู้ปกครองมาเยี่ยมเยียน ดูความสะอาด ระเบียบเรียบร้อย ความสวยงามในหอพัก ควรสนับสนุนให้มีการประกวดแต่งห้องพักด้วยวัสดุราคาถูก

แต่สวยงาม สะอาดและเป็นระเบียบ เพื่อให้ทุกคนได้มีสุขนิสัยที่รักความสะอาด และเกิดแรงกระตุ้นที่จะทำให้ห้องพักน่าอยู่

6. กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การฝึกให้คนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ให้ผู้อื่นจะทำให้ปลูกฝังนิสัยการเสียสละและการนึกถึงผู้อื่นบ้าง กิจกรรมที่อาจจัดขึ้นคือ การตกแต่งหอพัก การปลูกต้นไม้ ทำสวนรอบ ๆ บริเวณหอพัก กิจกรรมการสอนหนังสือให้เด็กที่ยากจน เป็นต้น

7. กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การพูด การเขียน การแสดงออกที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การไว้วางใจผู้อื่น การอดทน การรู้จักใช้เวลาที่ถูกต้อง การอบรมมารยาทในการนั่ง นอน ยืน เดิน และรับประทานอาหาร เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะดังกล่าวได้แก่ การจัดอภิปราย ปาฐกถา การโต้เถียงและการจัดแนะนำในโอกาสต่าง ๆ

8. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เช่น จัดให้มีการตักบาตรสัปดาห์ละครั้ง พา นิสิตนักศึกษาไปวัดเดือนละครั้ง จัดให้มีวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีพระมาเทศน์ จัดให้มีการสวดมนต์ทุกคืน

9. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่น มีโครงการอบรมอาชีพพระยะสัน เช่น สอนทำขนม ตัดเสื้อ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ นอกจากนี้จัดให้มีการแนะแนวอาชีพ หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญ หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานมาอภิปราย เป็นต้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 101-105)

การจัดกิจกรรมในหอพักนักศึกษา เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการจัดดำเนินงานหอพักนักศึกษา แต่การจัดดำเนินงานด้านนี้ก็มีอุปสรรคและปัญหาอยู่หลาย ๆ ประการ ดัง พรจันท์ ล่องสกุล (2530 : 138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหารนิสิตหอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบัน พบว่าผู้บริหารและนิสิตปัจจุบันรับรู้ได้ว่า โดยส่วนรวมหอพักมีปัญหา ในด้านกิจกรรมในระดับค่อนข้างน้อย ในขณะที่นิสิตเก่ารับรู้ปัญหาด้านนี้ โดยส่วนรวมว่าเป็นปัญหาในระดับกลาง ส่วนปัญหาด้านกิจกรรมที่นิสิตชายและหญิงรับรู้แตกต่างกัน โดยนิสิตชายรับรู้ว่าเป็นปัญหามากกว่านิสิตหญิง คือ ความเป็นอิสระของนิสิตในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหอพัก ความร่วมมือของอาจารย์ในการทำกิจกรรมในหอพัก การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่นิสิตหอพัก และความเหมาะสมของกิจกรรมวิชาการที่จัดขึ้นภายในหอพัก

การจัดหอพักของสถาบันการศึกษานั้น นอกจากจะสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ในด้านการจัดกิจกรรมในหอพักเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระสำคัญดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม ชั้นปีที่สี่ ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 793 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่อาศัยอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 528 คน การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากตารางสำเร็จรูปของเครจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ที่ความถูกต้องของความคลาดเคลื่อน 5% แล้วใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามชั้นปีดังตาราง 1.

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
หนึ่ง	227	144	63.43
สอง	177	122	68.92
สาม	235	147	62.55
สี่	154	115	74.65
รวม	793	528	66.58

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับหอพักของ สำเนา ขจรศิลป์ (2537 : 159-201) ทองเรือน อมรัชกุล (2525 : 52-53) วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 107-120) และงานวิจัยของ นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์ (2532) จุฑารัตน์ ทับทอง (2538) นิพนธ์ วรรณเวช (2538) นิภา พุทธสุวรรณ (2530) และเอกสารผลการสำรวจความคิดเห็นเรื่อง หอพักนิสิตของ สภาข้าราชการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มิถุนายน 2541) แล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามและเรียบเรียงให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะปัญหาที่ต้องการวิจัยใน 4 ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม

2. ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ลำดับ ดังนี้

- 5 คะแนน สำหรับช่อง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน สำหรับช่อง เห็นด้วยในระดับมาก
- 3 คะแนน สำหรับช่อง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน สำหรับช่อง เห็นด้วยในระดับน้อย
- 1 คะแนน สำหรับช่อง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบจำนวนของข้อคำถามในแบบสอบถามให้ชัดเจน และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาบัตร เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนิสิตจำนวน 50 คน ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test (ผลการวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก ง) ปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 50 ข้อ แบ่งเป็นข้อ คำถามด้านกายภาพ จำนวน 15 ข้อ ด้านบริหารจำนวน 15 ข้อ ด้านบริการและสวัสดิการจำนวน 10 ข้อ และด้านกิจกรรมจำนวน 10 ข้อ รวม 50 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม 0.94 (ภาคผนวก ง)

ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามถามทัศนคติของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ สี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการและด้านกิจกรรม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดการให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เกณฑ์ในการประเมินค่าดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ทักษะของนิสิตอยู่ในระดับพอใจ
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ทักษะของนิสิตอยู่ในระดับพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ทักษะของนิสิตอยู่ในระดับพอใจ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ทักษะของนิสิตอยู่ในระดับพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ทักษะของนิสิตอยู่ในระดับพอใจ
น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำหนังสือแนะนำตัว เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่หอพักเพื่อแจกแบบสอบถามแก่นิสิตกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 3 สัปดาห์ แล้วผู้วิจัยได้ไปเก็บคืนด้วยตนเอง ในครั้งแรกได้คืน 351 ฉบับ จึงติดตามและแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมเป็นครั้งที่สอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 149 ฉบับ แล้วนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์คิดค่าร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 528 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 500 ฉบับ แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามชั้นปี

กลุ่มตัวอย่าง	แจกไป	ได้รับคืนสมบูรณ์	ร้อยละ
ชั้นปีที่หนึ่ง	144	138	95.83
ชั้นปีที่สอง	122	102	83.60
ชั้นปีที่สาม	147	145	98.63
ชั้นปีที่สี่	115	115	100.00
รวม	528	500	94.70

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package For Social Sciences Version X)

3. นำแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด มาจำแนกกลุ่มคำตอบ แบ่งเป็นสี่ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิต ที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ทั้งสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อประเมินทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ แต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 ถ้าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน สูงกว่าค่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตรวัดทัศนคติแบบของลิเคิร์ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่า การใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

2.2 ถ้าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน ต่ำกว่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่า การใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

2.3 ถ้าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน ไม่พบว่า แตกต่างจากค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าการใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตอยู่ในระดับไม่แตกต่างกับเกณฑ์

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิต ที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นรายด้านและรวมสี่ด้าน ผู้วิจัยทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (Ferguson. 1981 : 49-68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach. 1971 : 161)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยวิธีการ t-test และหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item Total Score Correlation)

3. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทัศนคติการใช้ชีวิตในหอพักของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 3.00 ใช้ t-test (Ferguson. 1981 : 160)

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยจึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 240)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- SD หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t หมายถึง ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
- F หมายถึง ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
- n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- SS หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- MS หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
- df หมายถึง ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
- * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล

- การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้
- ตอนที่ 1 ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
 - ตอนที่ 2 ประเมินทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จำแนกตามชั้นปี โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
 - ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จำแนกตามชั้นปี ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบ และข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ แจกแจงความถี่ตามจำนวนคำตอบในเรื่องเดียวกันแล้วสรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ

ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ได้นำเสนอค่าสถิติพื้นฐานเพื่อพิจารณาระดับของทัศนะของนิสิต ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เป็นรายด้านและรวมสี่ด้าน

การใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความเห็น
1. ด้านกายภาพ	2.99	0.55	ปานกลาง
2. ด้านการบริหาร	3.01	0.58	ปานกลาง
3. ด้านการบริการและสวัสดิการ	2.70	0.69	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรม	3.15	0.68	ปานกลาง
รวม	2.97	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97, SD = 0.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีทัศนะต่อการชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการและสวัสดิการ ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ประเมินทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำแนกตามชั้นปี โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ได้นำค่าเฉลี่ยทักษะของนิสิตในแต่ละชั้นปี เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) ได้ผลดังตาราง 4, 5, 6, 7, 8

ตาราง 4 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD	t
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	138	3.191	0.622	3.62**
นิสิตชั้นปีที่สอง	102	2.883	0.495	-2.39*
นิสิตชั้นปีที่สาม	145	2.910	0.512	-2.11*
นิสิตชั้นปีที่สี่	115	2.961	0.488	-0.85

จากตาราง 4 แสดงว่าทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกายภาพของนิสิตชั้นปีที่หนึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตชั้นปีที่สอง และนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตใน
หอพักด้านกายภาพต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตชั้นปีที่สี่ มีทักษะ
ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อยู่ในระดับไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ตาราง 5 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหาร กับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD	t
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	138	3.1391	0.594	2.75**
นิสิตชั้นปีที่สอง	102	2.9373	0.576	-1.10
นิสิตชั้นปีที่สาม	145	2.9306	0.585	-1.43
นิสิตชั้นปีที่สี่	115	3.0058	0.538	0.12

จากตาราง 5 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารต่ำกว่าเกณฑ์ และนิสิตชั้นปีที่สี่มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริหารไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ตาราง 6 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านการบริการและสวัสดิการ
กับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD	t
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	138	2.8594	0.689	-2.40 [*]
นิสิตชั้นปีที่สอง	102	2.6343	0.708	-5.22 ^{**}
นิสิตชั้นปีที่สาม	145	2.6097	0.702	-6.70 ^{**}
นิสิตชั้นปีที่สี่	115	2.7009	0.635	-5.05 ^{**}

จากตาราง 6 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริการและสวัสดิการของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง อยู่ในระดับต่ำกว่า
เกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตชั้นปีที่สอง ปีที่สาม และปีที่สี่ มีทักษะต่อการ
ใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับต่ำกว่า
เกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกิจกรรมกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD	t
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	138	3.231	0.659	4.12**
นิสิตชั้นปีที่สอง	102	3.024	0.676	0.37
นิสิตชั้นปีที่สาม	145	3.132	0.702	2.27*
นิสิตชั้นปีที่สี่	115	3.178	0.662	2.89*

จากตาราง 7 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ด้านกิจกรรมของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตชั้นปีที่สอง มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และนิสิตชั้นปีที่สาม และปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวมทุกด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด

การใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์	n	$\bar{X}$	SD	t
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	138	2.994	0.549	-0.24
นิสิตชั้นปีที่สอง	102	3.006	0.580	0.26
นิสิตชั้นปีที่สาม	145	2.704	0.690	-9.57**
นิสิตชั้นปีที่สี่	115	3.148	0.677	4.89**
ทั้งหมด	500	2.970	0.508	-1.28

จากตาราง 8 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ โดยรวมทุกด้านของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ปีที่สอง ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนนิสิตชั้นปีที่สามมีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตชั้นปีที่สี่มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำแนกตามชั้นปี

การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ได้เปรียบเทียบโดยใช้วิธีการ
วิเคราะห์ความแปรปรวน ได้ผลดังตาราง 9,10,11,12,13,14,15,16 และ17 ตามลำดับ

ตาราง 9 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านกายภาพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างชั้นปี	3	7.7939	2.5980	9.0343**
ภายในชั้นปี	496	142.6333	0.2876	
ทั้งหมด	499	150.4372		

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม ชั้นปีที่สี่ มีทักษะต่อการ
ใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดย
ใช้วิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นิสิต ชั้นปีที่หนึ่ง	นิสิต ชั้นปีที่สอง	นิสิต ชั้นปีที่สาม	นิสิต ชั้นปีที่สี่
	คะแนนเฉลี่ย	3.1918	2.8830	2.9103	2.9612
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	3.1918	-	*	*	*
นิสิตชั้นปีที่สอง	2.8830		-		
นิสิตชั้นปีที่สาม	2.9103			-	
นิสิตชั้นปีที่สี่	2.9612				-

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่างชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สอง นิสิตชั้นปีที่
หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สาม และนิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก
ด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างชั้นปี	3	3.7525	1.2508	3.7800*
ภายในชั้นปี	496	164.1310	0.3309	
ทั้งหมด	499	167.8835		

จากตาราง 11 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นิสิต ชั้นปีที่หนึ่ง	นิสิต ชั้นปีที่สอง	นิสิต ชั้นปีที่สาม	นิสิต ชั้นปีที่สี่
	คะแนนเฉลี่ย	3.1391	2.9373	2.9306	3.0058
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	3.1391	-		*	
นิสิตชั้นปีที่สอง	2.9373		-		
นิสิตชั้นปีที่สาม	2.9306			-	
นิสิตชั้นปีที่สี่	3.0058				-

จากตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริหาร พบว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่างชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านการบริการและ
สวัสดิการ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างชั้นปี	3	5.1204	1.7068	3.6430*
ภายในชั้นปี	496	232.3791	0.4689	
ทั้งหมด	499	237.4994		

จากตาราง 13 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่างชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริการและสวัสดิการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างชั้นปีโดยใช้วิธีของเซฟเฟ ผลการทดสอบแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่างชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริการและ
สวัสดิการ

กลุ่มตัวอย่าง		นิสิต ชั้นปีที่หนึ่ง	นิสิต ชั้นปีที่สอง	นิสิต ชั้นปีที่สาม	นิสิต ชั้นปีที่สี่
	คะแนนเฉลี่ย	2.8594	2.6343	2.6097	2.7009
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	2.8594	-		*	
นิสิตชั้นปีที่สอง	2.6343		-		
นิสิตชั้นปีที่สาม	2.6097			-	
นิสิตชั้นปีที่สี่	2.7009				-

จากตาราง 14 เมื่อเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริการและสวัสดิการ พบว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่างชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกิจกรรม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างชั้นปี	3	2.6503	0.8834	1.9360
ภายในชั้นปี	496	226.3380	0.4563	
ทั้งหมด	499	228.9884		

จากตาราง 15 ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ด้านกิจกรรม ของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ปีที่สอง ปีที่สามและปีที่สี่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่างชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างชั้นปี	3	4.5621	1.5208	6.0778**
ภายในชั้นปี	496	124.1089	0.2502	
ทั้งหมด	499	128.6712		

จากตาราง 16 แสดงว่า ทักษะของนิสิตต่างชั้นปีที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้าน เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นิสิต ชั้นปีที่หนึ่ง	นิสิต ชั้นปีที่สอง	นิสิต ชั้นปีที่สาม	นิสิต ชั้นปีที่สี่
	คะแนนเฉลี่ย	3.1177	2.8778	2.9007	2.9659
นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง	3.1174	-	*	*	
นิสิตชั้นปีที่สอง	2.8778		-		
นิสิตชั้นปีที่สาม	2.9007			-	
นิสิตชั้นปีที่สี่	2.9659				-

จากตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมทุกด้าน พบว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สอง และนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตต่างชั้นปีเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จากแบบสอบถามปลายเปิด

จากแบบสอบถามที่ได้รับและคัดเลือกที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 500 ฉบับ มีผู้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 62.6 ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกออกตามลักษณะทั้งสี่ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม โดยนำเสนอเป็นรายด้านตามลำดับ และเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ดังปรากฏในตาราง 18, 19, 20, 21

ตาราง 18 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตาม
ทัศนะของนิสิต ด้านกายภาพ

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านกายภาพ	ความถี่ ของคำตอบ
1	ควรปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัดลม หลอดไฟ อุปกรณ์ห้องน้ำ	54
2	ควรสร้างโรงอาหารใกล้หอพัก	42
3	ห้องน้ำสกปรกควรทำความสะอาดอย่างจริงจัง	36
4	ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาและตกแต่งบริเวณหอพักให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ	34
5	ควรสร้างหอพักเพิ่ม	31
6	ควรจัดหาสถานที่จอดรถยนต์และจักรยานยนต์ให้เหมาะสม	12
7	ไม่ควรทิ้งน้ำเสียลงคลอง	12
8	ควรปรับปรุงวิธีจัดเก็บขยะ	10
9	หอพักอยู่ไกลจากอาคารเรียน	9
10	ไม่ควรปิดบันไดข้าง	9
11	โดยทั่วไปบริเวณรอบหอพักสกปรก	7
12	ควรย้ายบ้านพักคนงานออกไป อาจเกิดอันตรายแก่นิสิตหญิง	7
13	ไฟบริเวณทางเดินควรเปิดทุกวัน	6
14	ควรมีรั้วรอบขอบชิด	5
15	ควรมีที่นั่งพักผ่อน	3
16	ไม่ควรทำลูกกรงเหล็กตรงบันไดฉุกเฉินไฟไหม้จะหนีไม่พ้น	2
17	การก่อสร้างผิดตำแหน่งทิศทางลม ทำให้ฝนสาดเข้ามาได้	2
18	ระเบียบหลังห้องควรสูงกว่านี้	2

จากตาราง 18 นิสิตต่างชั้นปีต่างแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกายภาพ ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัดลม หลอดไฟ อุปกรณ์ในห้องน้ำ ควรสร้างโรงอาหารใกล้หอพัก เนื่องจากโรงอาหารที่มีอยู่ในปัจจุบันไกลจากหอพัก ห้องน้ำควรทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพราะห้องน้ำสกปรก ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาและตกแต่งบริเวณหอพักให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรจัดสร้างหอพักเพิ่มเติมเนื่องจากหอพักไม่เพียงพอในการรองรับนิสิตที่เพิ่มขึ้น ควรจัดสถานที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ยังไม่มี ไม่ควรทิ้งน้ำเสียลงคลอง ควรปรับปรุงวิธีการจัดเก็บขยะให้ดี เนื่องจากมีขยะหมักหมมอยู่แต่ละชั้นและมีขยะเรี่ยราดบริเวณถังเก็บขยะ หอพักอยู่ไกลจากอาคารเรียน ไม่ควรปิดบันไดข้าง เนื่องจากไม่สะดวกสบายในการขึ้นลง ควรดูแลบริเวณรอบหอพักให้สะอาด เนื่องจากโดยทั่วไปบริเวณรอบหอพักสกปรก ควรย้ายบ้านพักคนงานออกไปอาจเกิดอันตรายแก่นิสิตหญิง ควรเปิดไฟบริเวณทางเดินทุกวัน เพราะเวลาเดินทางไปกลับหอพักอาจจะเกิดอันตราย ควรมีรั้วรอบขอบชิด เพราะมีจักรยานหายบ่อย ควรมีที่นั่งพักผ่อนเนื่องจากปัจจุบันนี้มีน้อย

ตาราง 19 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตาม
ทัศนคติของนิสิต ด้านบริหาร

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริหาร	ความถี่ ของคำตอบ
1	ควรมีการเข้มงวดเรื่องระเบียบและกฎเกณฑ์หอพัก	25
2	ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	15
3	ควรกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงบ่อๆ	12
4	เจ้าหน้าที่หอพักไม่ให้บริการที่ดี ดำเนินงานล่าช้า ประสานงานล่าช้า พูดจาไม่สุภาพ ลำเอียง	11
5	ควรจัดนิสิตเข้าพักห้องละ 4 คน	8
6	ควรจัดนิสิตพักห้องละ 3 คน	6
7	ควรมีสหกรณ์ของมหาวิทยาลัย	4
8	ปีการศึกษาใหม่ไม่ควรมีการย้ายห้อง	4
9	มีเสียงรบกวนจากมอเตอร์ไซด์	4
10	ควรจัดให้นิสิตภาควิชาเดียวกันอยู่ห้องเดียวกัน	3
11	การดำเนินงานหอพักไม่ชัดเจน	3
12	ควรจัดให้มีตู้รับฟังความคิดเห็น	2
13	ควรมินิสิตเข้าเป็นกรรมการหอพักหรือดำเนินงานหอพัก	2
14	ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำ 24 ชั่วโมง	2
15	ควรให้นิสิตเลือกห้องพักเอง	2

จากตาราง 19 นิสิตต่างชั้นปีได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริหาร ดังนี้ อาจารย์ประจำหอพักควรมีการเข้มงวดเรื่องระเบียบและกฎเกณฑ์หอพักให้มากขึ้น เนื่องจากมีนิสิตชายขึ้นหอพักนิสิตหญิงและนิสิตหญิงขึ้นหอพักนิสิตชาย มหาวิทยาลัยควรจัดระบบรักษาความปลอดภัยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมีเงินหายและจักรยานหาย ควรกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและแมลงบ่อย ๆ เนื่องจากปัจจุบันนี้มีมาก ควรปรับปรุงการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่หอพัก เนื่องจากบริการล่าช้า ประสานงานล่าช้า พุดจาไม่สุภาพ และลำเอียง ควรจัดนิสิตเข้า หอพักห้องละ 4 คน เพราะเหมาะสมดี ควรจัดหอพักห้องละ 3 คน เพราะ 4 คนมีสภาพที่แออัดเกินไป ควรมีสหกรณ์ของมหาวิทยาลัย ปีการศึกษาใหม่ไม่ควรมีการย้ายห้อง มีเสียงรบกวนจากมอเตอร์ไซด์

ตาราง 20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตาม
ทัศนะของนิสิต ด้านบริการและสวัสดิการ

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริการและสวัสดิการ	ความถี่ ของคำตอบ
1	คุณภาพน้ำดื่มไม่ดี มีรสฝืด มีโลหะปนเปื้อน มีตะกอน มีสีเจือปน ควรบริการน้ำเป็นถังเหมือนแต่ก่อน	77
2	ควรมีโทรศัพท์โทรเข้าชั้นละหนึ่งเครื่อง	30
3	โทรศัพท์สาธารณะไม่เพียงพอ ควรเพิ่มโทรศัพท์สาธารณะ	25
4	น้ำไม่ควรหยุดไหล	17
5	ควรเพิ่มร้านขายของให้เพียงพอกับความต้องการ	11
6	ควรมีพยาบาลอยู่ประจำหอพักตลอด 24 ชั่วโมง	10
7	น้ำใช้ไม่สะอาด ควรปรับปรุงคุณภาพ	9
8	ควรเปิดร้านค้าให้ถึง 24 ชั่วโมง	7
9	จดหมายล่าช้า ควรปรับปรุงแก้ไข	5
10	ควรเพิ่มจำนวนทีวี	5
11	ควรจัดเสียงตามสายให้ทั่วถึง	5
12	ควรมีโทรศัพท์โทรเข้าห้องละ 1 เครื่อง	5
13	ต้องการให้มีร้านเซเว่นอีเลฟเว่น	5
14	ควรมีรถรับส่งจากหอพักถึงอาคารเรียน	4
15	ควรเพิ่มอุปกรณ์กีฬา	3
16	ควรมีโทรศัพท์โทรเข้ากรุงเทพฯ ครั้งละ 3 บาท	3
17	ไฟดับบ่อยควรปรับปรุง	2
18	ควรมีร้านใกล้หอพักที่ถูกสุขลักษณะ	2
19	ควรมีน้ำดื่มบริการหลายจุด	2
20	ควรมีทีวีวงจรปิดทุกชั้นเพื่อป้องกันการโจรภัย เพราะของมักหายบ่อย	2

จากตาราง 20 นิสิตต่างชั้นปีได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริการและสวัสดิการ ดังนี้ ควรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่มให้ดีขึ้น และควรบริการน้ำเป็นถังเหมือนแต่ก่อน เพราะคุณภาพน้ำดื่มไม่ดี มีรสฝืด มีโลหะปนเปื้อน มีตะกอนมีสีเจือปน ควรมีโทรศัพท์โทรเข้าชั้นละ 1 เครื่อง เนื่องจากไม่ได้รับความสะดวกจากการมีผู้ปกครอง ญาติโทรมา ควรจัดหาโทรศัพท์สาธารณะให้เพียงพอกับความต้องการ ควรเพิ่มร้านขายของให้เพียงพอกับความต้องการ เพราะในปัจจุบันนี้มีที่หอพักชาย 1 ร้าน และหอพักหญิง 1 ร้าน ควรมีพยาบาลอยู่ประจำหอพักตลอด 24 ชั่วโมง ควรปรับปรุงให้บริการด้านจดหมาย เนื่องจากจดหมายล่าช้า ควรเพิ่มจำนวนทีวี เพราะไม่เพียงพอ ควรจัดเสียงตามสายให้ทั่วถึง เพราะระบบเสียงตามสาย ดังไม่ชัดเจน ควรมีโทรศัพท์โทรเข้าห้องละ 1 เครื่อง ควรจัดให้มีบริการร้านแบบเซเว่นอีเลฟเว่น ควรเพิ่มอุปกรณ์กีฬา เพราะไม่เพียงพอกับความต้องการ ควรมีโทรศัพท์โทรเข้ากรุงเทพฯ ครั้งละ 3 บาท เพราะปัจจุบันนี้เป็นระบบโทรทางไกล

ตาราง 21 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตาม
ทัศนคติของนิสิต ด้านกิจกรรม

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านกิจกรรม	ความถี่ ของคำตอบ
1	กิจกรรมที่จัดมีน้อย ควรให้มีกิจกรรมภายในหอพักให้มากขึ้น และควรมี การประชาสัมพันธ์มากขึ้น	44
2	ควรมีกิจกรรมเปิดหอเทอมละ 1 ครั้ง	7
3	ควรมีกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีของนิสิตในหอพักด้วยกิจกรรม สันทนาการ	6
4	ควรมีกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ	6
5	ควรมีคณะกรรมการหอพักโดยผ่านการคัดเลือกจากนิสิต ควบคุมดูแล นิสิตแต่ละชั้น	5
6	คณะกรรมการหอพักมีบทบาทน้อย	5
7	ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมในหอพัก	5
8	การเลือกกรรมการหอพักควรประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน	3
9	ควรมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอพักชายและหอพักหญิง	3

จากตาราง 21 นิสิตต่างชั้นปีได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชีวิต
ในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกิจกรรม ดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมใน
หอพักให้มากขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะกิจกรรมที่จัดในหอพักมีน้อย และ
การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ควรมีกิจกรรมเปิดหอเทอมละ 1 ครั้ง เพราะปัจจุบันจัดปีละครั้ง ควรมี
กิจกรรมที่ช่วยเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีของนิสิตในหอพักด้วยกิจกรรมสันทนาการที่เหมาะสม เพราะ
กิจกรรมด้านสันทนาการจัดน้อยมาก ควรมีกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพราะกิจกรรมในวันสำคัญ
ต่าง ๆ ยังไม่ได้จัด ควรมีคณะกรรมการหอพักโดยผ่านการคัดเลือกจากนิสิตควบคุมดูแลนิสิตหอพัก
แต่ละชั้น คณะกรรมการหอพักมีบทบาทน้อย ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมในหอพักให้มากขึ้น การ
เลือกกรรมการหอพักควรแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน และควรมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอพักชายและ
หอพักหญิง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ เป็นรายด้านและรวมสี่ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม
2. ประเมินทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน จำแนกตามชั้นปี โดยทดสอบ เปรียบเทียบกับเกณฑ์
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน จำแนกตามชั้นปี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากตารางสำเร็จรูป เครจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 670-610) ที่ความถูกต้องของความคลาดเคลื่อน 5% และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามชั้นปี จากนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ ที่พักอาศัยในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในปีการศึกษา 2541 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 528 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามถามทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ โดยแบ่งออกเป็นสี่ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม รวมคำถามทั้งหมด 50 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 และในตอนท้ายแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ขอให้เจ้าหน้าที่หอพักช่วยแจกแบบสอบถามและได้ไปเก็บคืนด้วยตนเอง ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามคืนสมบูรณ์ 500 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาทักษะของนิสิตที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เป็นรายด้าน และรวมสี่ด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ประเมินทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน จำแนกตามชั้นปี โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้ t-test
3. เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน จำแนกตามชั้นปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว
4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์และจัดประเภทเป็นรายด้านโดยเสนอความถี่ประกอบการแปลผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ โดยรวมสี่ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การประเมินทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ปรากฏว่านิสิตมีทักษะโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างจากเกณฑ์ เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นปี พบว่า ทักษะของนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ส่วนด้านบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ทักษะ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทัศนคติของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ในแต่ละด้านและรวมสี่ด้าน พบว่าทัศนคติของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เพิ่งเริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2539 และตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอองค์กรฯ จังหวัดนครนายก ระยะการเดินทางประมาณ 2 กิโลเมตร ไม่สะดวกในการเดินทาง สภาพทางด้านกายภาพของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ยังอยู่ในระยะการก่อสร้าง ผู้บริหารและบุคลากรหอพักยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานหอพักมาก่อน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้ชีวิตของนิสิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ นิสิตต่างชั้นปีมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณในการดำเนินงาน เนื่องจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากการศึกษาในรายละเอียดพบว่า ข้อคำถามที่นิสิตมีความพอใจเป็นลำดับแรกและลำดับรองลงมา และอยู่ในระดับปานกลาง คือ อาคารหอพักแข็งแรงให้ความรู้สึกร่มเย็นปลอดภัยแก่ผู้ใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะสำหรับทำงาน ตู้ใส่เสื้อผ้า เตียงนอน ในห้องพักมีเพียงพอต่อความต้องการ ที่ตั้งของหอพักถูกต้องตามลักษณะการระบายอากาศและทิศทางลม บริเวณของหอพักกว้างขวางพอเหมาะ กับโครงการปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้ตระหนักว่า นิสิตส่วนใหญ่จะใช้เวลาในหอพัก จึงได้คำนึงถึงการก่อสร้างเพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะที่พักอาศัยที่เหมาะสม และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ (Fitzgerald and others. 1970 : 21) ส่วนข้อที่นิสิตเห็นว่าจัดได้เหมาะสมเป็นลำดับสุดท้ายคือ ห้องรับรองแขกสำหรับญาติพี่น้องที่มาเยี่ยม ห้องพักผ่อนและห้องสันทนาการ อาจเป็นเพราะว่าหอพักมีห้องรับรองแขก ห้องพักผ่อนและห้องสันทนาการไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ดัง เชียร่า และคอลเลนเดอร์ (วิชา เพชรขาว. 2534 : 21; อ้างอิงมาจาก Chiara and Callender. 1973 : 308) ได้เสนอแนะว่า ห้องพักผ่อนและสันทนาการควรมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนของนักศึกษาที่พักในหอพัก และสามารถแยกออกเป็นห้องย่อย ๆ ได้ด้วย จากผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด พบว่า นิสิตต่างชั้นปีเห็นว่าควรปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัดลม หลอดไฟ อุปกรณ์ห้องน้ำ เป็นอันดับแรก อาจจะเนื่องจากการประสานงานระหว่างหอพักกับมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างล่าช้า หรือฝ่ายช่างเทคนิคมีไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2530 : 125) พบว่า การซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในหอพักล่าช้า สภาพของหอพักไม่อยู่ในสภาพดีเท่าที่ควร ส่วนลำดับสอง คือ ควรสร้างโรงอาหารใกล้หอพัก อาจจะเนื่องจากนิสิตเห็นว่า หอพักตั้งอยู่ไกลจากโรงอาหาร จึงเป็นการ

ไม่สะดวก สำหรับนิสิตในหอพักที่ต้องเดินทางไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร ซึ่งหอพักนักศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่ได้จัดอาหารไว้บริการนักศึกษา เพราะอาจจะเนื่องจากการประกอบอาหาร จำหน่ายในหอพักมักทำให้บริเวณหอพักสกปรก กลิ่นจากการประกอบอาหารยังก่อให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ดีในบริเวณหอพักอีกด้วย (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 173) แต่ถ้าจะจัดบริการอาหารในหอพัก จะต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นประการสำคัญ การจัดระบบที่ดีสำหรับการทิ้งขยะ เศษอาหารและน้ำล้างภาชนะเป็นสิ่งจำเป็นมาก นอกจากนั้น สถานที่ประกอบอาหารและสถานที่จำหน่ายอาหาร ควรจัดให้มีความสะอาดสวยงาม และพยายามป้องกันไม่ให้กลิ่นจากการประกอบอาหารรบกวนผู้อยู่อาศัยในหอพัก การประกอบอาหารก็ควรยึดหลักการสุขาภิบาล เพื่อให้อาหารมีความสะอาดที่ปราศจากเชื้อโรค และสารพิษ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 174)

การใช้ชีวิตตามทัศนะของนิสิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านบริหารอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะการจัดดำเนินงานหอพักไม่ได้กำหนดการบริหารหอพักไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้เกิดการล่าช้าในการปฏิบัติงาน ในการบริหารหอพักได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ส่วนคือ สำนักงานหอพักมหาวิทยาลัย และสำนักงานประจำแต่ละตึกหอพัก สำนักงานหอพักมีหน้าที่อยู่ 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย ธุรการ บุคลากร สวัสดิการ การเงิน และสำนักงานประจำแต่ละตึกหอพัก ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อเป็นผู้ประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่และสำนักงานประจำหอพัก เจ้าหน้าที่ควรจะทำงานเต็มเวลา และไม่ควรเป็นอาจารย์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525 : 99)

ในการบริหารหอพักจะประกอบด้วยบุคลากร 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายจัดการและฝ่ายที่ปรึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 95-96)

ฝ่ายจัดการจะทำหน้าที่คล้ายฝ่ายจัดการโรงแรม สำหรับบุคลากรฝ่ายที่ปรึกษานั้น ในหอพักนักศึกษาแต่ละแห่งจะมีหัวหน้าที่ปรึกษาหนึ่งคน ซึ่งโดยทั่วไปควรจะได้รับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขากิจการนักศึกษา หรือสาขาให้คำปรึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านความเป็นอยู่ทั่วไป ด้านวินัยและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาหอพักและหอพักนักศึกษาแต่ละแห่งจะมีที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำหอพักอีกจำนวนหนึ่ง (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 95-96) จากการศึกษาในรายละเอียดจากข้อคำถามรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่นิสิตต่างชั้นปีมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลางและเป็นลำดับมาก คือ อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม อาจจะเป็นเพราะอาจารย์มีความใกล้ชิดกับนิสิต และสามารถช่วยให้คำปรึกษาและพัฒนานิสิตได้ดี เพราะนิสิตย่อมมีความเชื่อความศรัทธาอาจารย์อยู่แล้ว ส่วนข้อเสียก็คือ ข้อจำกัดของอาจารย์นั่นเอง ทั้งนี้เพราะอาจารย์โดยทั่วไปมีภาระงานในหน้าที่ของอาจารย์มากอยู่แล้ว ส่วนมากจึงไม่มีเวลาทำงานให้บริการหอพักได้อย่างเต็มที่ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 190) ลำดับรองลงมาคือ นิสิตได้รับการชี้แจงระเบียบ

หอพักอย่างชัดเจน อาจจะเนื่องจากว่านิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตของคณะวิศวกรรมศาสตร์ กองกิจการนิสิตได้มาชี้แจงระเบียบหอพักได้อย่างชัดเจน แต่ในส่วนของนิสิตคณะอื่นที่พักอาศัยในหอพักไม่ได้รับฟังการชี้แจงระเบียบหอพัก ส่วนลำดับสาม คือ การจัดนิสิตเข้าพักแต่ละห้องมีความเหมาะสมกับขนาดของห้อง อาจจะเนื่องจากผู้บริหารได้จัดกลุ่มนิสิตชั้นปีที่หนึ่งให้อยู่ร่วมกันทุกคณะ อยู่ห้องละ 4 คน และชั้นปีที่สองถึงชั้นปีที่สี่ให้อยู่แยกแต่ละคณะ อยู่ห้องละ 4 คน ทำให้นิสิตพอใจในระดับหนึ่ง ดัง ริเคอร์ (Riker. 1971 : 512) กล่าวว่า การจัดห้องพักควรจัดให้เหมาะสมกับระดับของนิสิต สำหรับนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง และปีที่สอง ในห้องรวมควรอยู่ประมาณห้องละ 4-8 คน ส่วนนิสิตชั้นปีที่สาม และปีที่สี่ ควรอยู่ในห้องเดียวห้องละ 2-4 คน ส่วน แพ็ควูด (Packwood. 1977 : 139-140) ได้ทำการวิจัยหลายครั้งพบว่า การจัดกลุ่มนิสิตที่มีความสนใจเหมือนกันให้อยู่ด้วยกัน จะมีผลบวกต่อการเรียน โดยเฉพาะนิสิตที่มีความสามารถสูงเมื่อมารวมกลุ่มกันจะประสบความสำเร็จทางการเรียนดีขึ้น และมีความพึงพอใจในการจัดแบบนี้มากกว่าแบบอื่น ๆ เช่น จัดนิสิตนักศึกษาคณะเดียวกันให้อยู่ด้วยกัน และถ้าเป็นไปได้ควรเป็นนิสิตคณะเดียวกันทั้งชั้น หรือทั้งหลัง เนื่องจากว่านิสิตคณะเดียวกันจะมีคุณลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น สนใจทางด้านวิชาการคล้ายกัน บุคลิกลักษณะ ความสนใจคล้ายกัน นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกเป็นมิตรและกลุ่มเดียวกันมากกว่าที่จะอยู่คละกันหลาย ๆ คณะหรือสาขาวิชา ส่วนนิสิตต่างชั้นปี เห็นว่า การประสานงานระหว่างหอพักกับหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมีความสะดวกและรวดเร็ว มีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในลำดับสุดท้าย อาจจะเนื่องจากการกำหนดการบริหารงานหอพักไม่ชัดเจน จึงทำให้เกิดการล่าช้าในการปฏิบัติงาน ตามระเบียบการปฏิบัติไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานใดเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบหอพัก เนื่องจากการเสนองานต้องส่งไปที่กองกิจการนิสิต ซึ่งอยู่ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่วนการซ่อมบำรุง การดูแลอาคารสถานที่หอพักอยู่ในส่วนรับผิดชอบของกองการอำนวยการ ซึ่งอยู่ที่องครักษ์

จากผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดด้านบริหาร พบว่า นิสิตต่างชั้นปีเห็นว่า ควรมีการเข้มงวดเรื่องระเบียบ และกฎเกณฑ์หอพัก อาจจะเนื่องจากผู้บริหารหอพักและอาจารย์ประจำหอพัก ยังไม่ได้เข้มงวด และชี้แจงแนวทางปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในหอพัก และนิสิตบางกลุ่มบางคนจึงไม่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของหอพัก ลำดับที่สอง คือ ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2530 : 136) พบว่า การจัดยามดูแลทรัพย์สินและรักษาความปลอดภัยให้นักศึกษาในหอพักเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน ลำดับที่สาม นิสิตต่างชั้นปีเห็นว่า ควรกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงแมลงบ่อย ๆ อาจจะเพราะที่ตั้งหอพักอยู่ใกล้ท้องนา จึงมีแมลงเป็นจำนวนมาก และลำดับที่สี่ นิสิตเห็นว่าเจ้าหน้าที่หอพักไม่ให้บริการที่ดี ดำเนินงานล่าช้า ประสานงานล่าช้า พูดยาไม่สุภาพ และ

ลำเอียง จากการวิจัยของนิภา วงษ์พัฒน์พงษ์ (2531 : 122) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานหอพัก นักศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทางจิตวิทยาและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การจัดบุคลากรต้องมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถยอมรับในผลงานและให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งโดยยึดถือความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นหลัก สนับสนุนการเป็นผู้นำของบุคคล จึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายมีขวัญกำลังใจ และควรพึงพอใจในการทำงาน (วีรนาถ มานะกิจ และพรณี ประเสริฐวงษ์. 2527 : 6-7)

การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตด้านบริการและสวัสดิการ นิสิตต่างชั้นปีมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนิสิตเห็นว่า มหาวิทยาลัยให้บริการและสวัสดิการแก่นิสิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ จากการศึกษาในรายละเอียดจากข้อคำถาม นิสิตมีความพอใจเป็นลำดับแรกแต่อยู่ในระดับปานกลางคือ โดยสรุปแล้วนิสิตได้รับความสะดวกสบายในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะหอพักได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น เช่น จัดให้มีร้านขายของ ร้านซักรีดเสื้อผ้า เครื่องซักผ้า ห้องรีดผ้า มีอุปกรณ์กีฬา มีพยาบาลประจำหอพักชายในวันธรรมดาตั้งแต่เวลา 16.30-19.30 น. ในลำดับสองแต่อยู่ในระดับปานกลาง นิสิตมีความพอใจในการอยู่หอพักมีความปลอดภัย อาจเป็นเพราะหอพักมียามรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะหอพักหญิงจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยควบคุมดูแลความปลอดภัยบริเวณชั้นล่างของตัวอาคาร และตรวจสอบผู้ที่จะขึ้นไปบนอาคารตลอดเวลา ในลำดับสามแต่อยู่ในระดับปานกลาง นิสิตเห็นว่าการจัดระบบรักษาความปลอดภัยเหมาะสม ส่วนลำดับสุดท้ายนิสิตเห็นว่าได้รับความสะดวกในการบริการด้านอาหารอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องจากนิสิตต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางไปรับประทานอาหาร และนิสิตยังเห็นอีกว่า น้ำดื่มสำหรับนิสิตในหอพักถูกสุขลักษณะอยู่ในระดับน้อย อาจจะเนื่องจากคุณภาพน้ำดื่มไม่ดี มีรสเพื่อน มีโลหะปนเปื้อน มีตะกอน และมีสีเจือปน ผลการวิเคราะห์จากคำถามปลายเปิดด้านบริการและสวัสดิการ ลำดับแรกคือ คุณภาพน้ำดื่มไม่ดี มีรสเพื่อน มีโลหะปนเปื้อน มีตะกอน มีสีเจือปน ลำดับสอง นิสิตเสนอให้มีโทรศัพท์โทรเข้าชั้นละหนึ่งเครื่อง และลำดับสามนิสิตเสนอให้เพิ่มโทรศัพท์สาธารณะเนื่องจากเห็นว่าไม่เพียงพอต่อการใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2530 : 137) พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงรับรู้ว่ามีปัญหามาก คือ ปัญหาเกี่ยวกับความสะดวกในการใช้โทรศัพท์ติดต่อกับภายนอกหอพัก

การใช้ชีวิตของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกิจกรรม นิสิตต่างชั้นปีมีความพอใจในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนิสิตเห็นว่ากิจกรรมในหอพักมีการจัดน้อย จากการศึกษานายละเอียดพบว่า ข้อคำถามที่นิสิตมีความพอใจเป็นลำดับแรกและอยู่ในระดับมากคือ ในการจัดกิจกรรม นิสิตมีโอกาสดูสนทนา สังสรรค์กับเพื่อน ๆ อาจจะเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมนิสิตต่างชั้นปีทั้งเพศหญิงและเพศชาย ได้พบปะสังสรรค์กัน ลำดับสองและอยู่

ในระดับปานกลาง คือ นิสิตมีความพอใจในการอยู่หอพัก เพราะทำให้ดูหนังสือและทบทวนการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ลำดับสามและอยู่ในระดับปานกลาง นิสิตมีความพอใจให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตภายในหอพักได้รู้จักกัน ลำดับสี่ นิสิตเห็นว่ากิจกรรมของหอพักช่วยให้ นิสิตฝึกความรับผิดชอบ ลำดับห้า นิสิตเห็นว่ากิจกรรมชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ลำดับหก นิสิตเห็นว่า การอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยทำให้มีโอกาสร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และลำดับต่อไป นิสิตเห็นว่า กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมหรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อำพรเดชก้อง (2530 : 101) พบว่าการจัดกิจกรรมในหอพักนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง คือ กิจกรรมหอพักนักศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมวิชาการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม การรักษาความสะอาด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมได้ตามความสนใจ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้นักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนักศึกษาที่สำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่นักศึกษาจะเป็นคนที่สมบูรณ์ได้ ย่อมต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความคิด ทักษะ ทักษะ ค่านิยม การตัดสินใจ การควบคุม อารมณ์ การอดทน การเสียสละ การรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม สามารถดำรงตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือ รักใคร่และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างได้ผล กิจกรรมนักศึกษาจึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การตัดสินใจ การปรับบุคลิกภาพ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของสังคม ผู้เชี่ยวชาญจึงเห็นว่า การที่นักศึกษาจะพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์เหล่านี้ ควรมีกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นหลัก โดยนักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ จึงจะเกิดประโยชน์แก่นักศึกษา และการวิจัยของพรจันทร์ ล่องสกุล (2530 : 139) พบว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในหอพักควรเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ สนองความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่ คำนึงถึงความประหยัดและผลที่ได้รับ สำหรับกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาในหอพัก คือ กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบ กิจกรรมส่งเสริมความมีระเบียบวินัย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมวิชาการ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525 : 101-103)

ส่วนข้อที่ นิสิตมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่หอพักจัดน้อยเป็นอันดับสุดท้ายคือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การติววิชาการระหว่างนักศึกษาหอพัก หรือการจัดอภิปรายทางวิชาการ

ส่วนการจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบการปฏิบัติของนิสิตที่เข้ามาอยู่ในหอพักอยู่ในลำดับรองสุดท้าย อาจจะเนื่องมาจากนิสิตบางคนไม่ได้รับการปฐมนิเทศและชี้แจง กฎระเบียบการปฏิบัติของนิสิตที่เข้ามาอยู่ในหอพัก

จากผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดด้านกิจกรรม พบว่า นิสิตต่างชั้นปี มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมในหอพักมีน้อย และได้เสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมภายในหอพักให้มากขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้นด้วย และนิสิตยังเห็นอีกว่า ควรมีกิจกรรมเปิดหอเทอมละหนึ่งครั้ง

2. การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวมทุกด้านกับเกณฑ์ที่กำหนดไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหอพักของมหาวิทยาลัยสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2539 มีการวางแผนก่อสร้างโดยคำนึงถึงความแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ด้านบริหารอาจารย์ประจำหอพักให้ความช่วยเหลือนิสิตภายในหอพัก ดูแลความเรียบร้อยและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต ส่วนด้านบริการและสวัสดิการ โดยสรุปแล้วนิสิตได้รับความสะดวกสบายในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย ด้านกิจกรรม นิสิตมีโอกาสดำเนินกิจกรรม สันทนาการกับเพื่อน ๆ

2.1 การใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ตามทักษะของนิสิตด้านกายภาพ พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งมีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพสูงกว่าเกณฑ์ อาจจะเนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่หนึ่งยังใหม่ต่อมหาวิทยาลัย มีความรู้สึกตื่นเต้นต่อการได้เข้ามาใช้ชีวิตในหอพัก มีความสนใจต่อทุก ๆ สิ่งรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียน กิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย เขาอยากเรียน มีความตั้งใจในการศึกษา และอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ และประกอบกับนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ยังไม่มีประสบการณ์ ยังไม่มีการเรียนรู้ในการใช้ชีวิตในหอพักมาก่อน จึงยังไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ประกอบกับมหาวิทยาลัยได้พัฒนาพื้นที่ด้านหน้ามหาวิทยาลัยให้เป็นที่สวยงาม มีความสะดวกในการเดินทาง แต่ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่า นิสิตชั้นปีที่สองปีที่สาม และปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านกายภาพต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจากอาจจะเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่สองมีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็นอุปสรรคต่อสภาพแวดล้อมภายในหอพัก ส่วนนิสิตชั้นปีที่สามอาจจะเคยเมื่อยต่อสังคมของหอพัก หรือชอบความสงบเงียบอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ ของเขามากกว่า จึงทำให้ไม่สนใจสภาพแวดล้อมหอพัก หรือนิสิตอาจจะคิดว่าในด้านการตกแต่งบริเวณสถานที่ให้สวยงามบริเวณหอพักยังไม่ได้รับการพัฒนา ยังไม่มีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาและยังไม่ตกแต่งบริเวณหอพักให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และประกอบกับนิสิตยังเห็นอีกว่าบริเวณห้องน้ำห้องส้วมภายในหอพักสกปรก และไม่สะอาด โรงอาหารอยู่ไกลจากหอพัก และนิสิตมีความคิดเห็นอย่างมากว่าอุปกรณ์ที่ชำรุด เช่น พัดลม หลอดไฟ อุปกรณ์ห้องน้ำ ไม่ได้รับการซ่อมแซมอย่างสม่ำเสมอ และยังเห็นอีกว่าในอนาคตถ้าไม่มีการก่อสร้างหอพักเพิ่มก็ไม่สามารถที่จะรองรับ

กับจำนวนนิสิตที่เพิ่มมากขึ้นด้วย ในส่วนของนิสิตชั้นปีที่สี่ ทักษะการใช้ชีวิตในหอพัก เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ อาจจะเนื่องมาจากนิสิตไม่ค่อยจะยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในหอพัก ส่วนใหญ่มักจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับการงานการศึกษาคือ และความก้าวหน้าในอนาคต และนิสิตอาจจะมองเห็นในสภาพด้านกายภาพทั่ว ๆ ไปคล้ายกับนิสิตชั้นปีที่สองและปีที่สาม ด้วยเหตุดังกล่าว นิสิตชั้นปีที่สอง ปีที่สาม และนิสิตชั้นปีที่สี่จึงมีทักษะในการใช้ชีวิตในหอพักต่ำกว่าเกณฑ์

2.2 การใช้ชีวิตในหอพัก ตามทักษะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านบริหาร เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ผลปรากฏว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่ง มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ด้านบริหารสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่หนึ่งยังใหม่ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก เชื้อเพลิงเจ้าหน้าที่หอพักและอาจารย์ประจำหอพัก และอาจจะยังไม่มีประสบการณ์ ยังไม่มีการเรียนรู้ ประกอบกับนิสิตซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ซึ่งเข้าศึกษาเป็นปีแรก ได้แก่นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตคณะพลศึกษา (ในส่วนของวิทยาศาสตร์การกีฬา) มีอาจารย์ประจำหอพักของแต่ละคณะคอยดูแลอยู่ ส่วนนิสิตชั้นปีที่สองและนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตด้านบริหารต่ำกว่าเกณฑ์ อาจจะเป็นเพราะว่า นิสิตมองการจัดดำเนินงานหอพักยังไม่แจ่มชัด ยังไม่มีระบบการบริหารงานที่เหมาะสม ยังไม่ได้แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างแจ่มชัด และอาจจะเนื่องมาจากหอพักยังเป็นหอพักใหม่ ขาดการจัดดำเนินงานด้านวางแผนการ ยังไม่มีการกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ บุคลากร ยังขาดการอบรมและพัฒนาในด้านการดูแลและพัฒนาหอพัก ขาดการอำนวยความสะดวกและการประสานงานที่ดี และยังขาดแนวทางในการพัฒนานิสิตว่าจะไปในแนวทางใด เช่นแนวทางพัฒนาหอพักให้เป็นศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living-learning center) มีห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอ่านหนังสือ ห้องเขียนแบบ ห้องทบทวนรายวิชา ห้องประชุม ห้องดูโทรทัศน์ ห้องโทรทัศน์สัญญาณดาวเทียม ห้องดูวิดีโอ ห้องซักอบรีด ร้านจำหน่ายสินค้า ร้านแต่งผม ร้านจำหน่ายหนังสือ ห้องอาหาร หรือจะใช้เป็นเพียงนอนอนเท่านั้น แต่ก็ต้องคำนึงถึงสถานที่ และจำนวนนิสิตที่พักอาศัยด้วย ส่วนนิสิตชั้นปีที่สี่เห็นว่าการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจจะเป็นเพราะนิสิตเริ่มสนใจเกี่ยวกับการศึกษาคือ และความก้าวหน้าในอนาคต และอาจจะคิดว่าการจัดดำเนินงานหอพักยังไม่มีที่เหมาะสม นิสิตไม่มีส่วนร่วมในการจัดหอพัก และอาจจะคิดว่าการเลือกตั้งกรรมการนิสิตประจำหอพักยังไม่มีคามยุติธรรม หรืออาจจะมองว่า อาจารย์ประจำหอพักไม่มีเวลาให้ความช่วยเหลือนิสิตภายในหอพัก ดูแลความเรียบร้อย รับฟังความคิดเห็นของนิสิตภายในหอพัก การประสานงานด้านต่าง ๆ กับมหาวิทยาลัยล่าช้า และไม่มีเวลาให้นิสิตได้เข้าพบ จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างจากเกณฑ์

2.3 การใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านบริการ และสวัสดิการ ตามทัศนะของนิสิต พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สาม และชั้นปีที่สี่ มีทัศนะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก ต่ำกว่าเกณฑ์ อาจจะเนื่องมาจากนิสิตเห็นว่า ไม่ได้ได้รับความสะดวกสบาย และปลอดภัยเท่าที่ควร เช่นในการวิจัยครั้งนี้ นิสิตเห็นว่า นิสิตไม่ได้รับความสะดวกในด้านบริการอาหาร น้ำดื่มสำหรับนิสิตในหอพักไม่ถูกสุขลักษณะ อาหารที่จัดบริการถูกหลักโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง ยาสามัญประจำบ้านมีไม่เพียงพอ ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการใช้โทรศัพท์สาธารณะ การอยู่หอพักรู้สึกปลอดภัยในระดับปานกลาง การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก เช่น อักลิภัย โจรภัย ยังจัดได้ไม่เหมาะสม การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหอพักเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกิจกรรมตามทัศนะของนิสิต พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่สี่ มีทัศนะต่อการใช้ชีวิตด้านกิจกรรม สูงกว่าเกณฑ์ อาจจะเนื่องมาจาก นิสิตเห็นว่าในการจัดกิจกรรมนิสิตมีโอกาสดำเนินงานสร้างสรรค์กับเพื่อน ๆ การอยู่หอพักทำให้ได้ทบทวนการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ กิจกรรมหอพักช่วยให้นิสิตได้ฝึกความรับผิดชอบ กิจกรรมของชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย กิจกรรมชาวหอช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมชาวหอช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมหรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย กิจกรรมชาวหอช่วยส่งเสริมให้นิสิตได้รู้จักกัน การอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยทำให้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3. การเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เป็นรายด้านและรวมสี่ด้าน ผลปรากฏว่า

3.1 การใช้ชีวิตตามทัศนะของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านกายภาพ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า นิสิตมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่ ปรากฏว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง กับนิสิตชั้นปีที่สอง นิสิตชั้นปีที่สาม และนิสิตชั้นปีที่สี่ มีทัศนะต่อการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ยังใหม่ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มีความเชื่อฟังอาจารย์ประจำหอพัก และเจ้าหน้าที่ประจำหอพัก ยังไม่มีประสบการณ์และยังไม่มีการเรียนรู้ ส่วนการเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตชั้นปีที่สองกับนิสิตชั้นปีที่สาม และนิสิตชั้นปีที่สี่ต่อการชีวิตด้านกายภาพไม่พบว่าแตกต่างกัน

3.2 การใช้ชีวิตตามทัศนะของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ ด้านบริหาร ผลการเปรียบเทียบพบว่า นิสิตจำแนกตามชั้นปีมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สามมีทัศนะต่อการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะลักษณะของนิสิตชั้นปีที่หนึ่งเพิ่งผ่านพ้นชีวิต

การเป็นนักเรียน เมื่อเข้าสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับตัวหลายด้าน เพื่อให้คุ้นกับการใช้ชีวิตในหอพัก ส่วนนิสิตชั้นปีที่สามมีประสบการณ์มากขึ้น และสามารถปรับตัวทางด้านต่าง ๆ ได้ดีพอสมควร จึงมองสภาพการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบทักษะของนิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สอง และนิสิตชั้นปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักด้านบริหารไม่แตกต่างกัน

3.3 การใช้ชีวิตตามทักษะของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

ด้านบริการและสวัสดิการ ผลการเปรียบเทียบพบว่า นิสิตในแต่ละชั้นปีมีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่หนึ่งมีความต้องการเรียนรู้ เชื้อฟังอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพัก และอาจารย์ประจำหอพักของแต่ละคณะที่ส่งเข้ามาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลเป็นอย่างดี ส่วนนิสิตชั้นปีที่สามจะเป็นนิสิตของคณะวิศวกรรมศาสตร์ อาจจะชอบอยู่สงบเงียบในกลุ่มเพื่อน ๆ ของตัวเอง

3.4 การใช้ชีวิตตามทักษะของนิสิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

ด้านกิจกรรม ผลการเปรียบเทียบพบว่า นิสิตต่างชั้นปีไม่มีทักษะแตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าทุกชั้นปีมีความคิดเห็นตรงกันในการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตภายในหอพักได้รู้จักกัน และก็ทำให้นิสิตมีโอกาสได้สนทนา สังสรรค์กับเพื่อน ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านกายภาพ จากการศึกษพบว่า อาคารหอพักแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะสำหรับทำงาน ตู้ใส่เสื้อผ้า เตียงนอน ในห้องพักมีเพียงพอต่อความต้องการ ที่ตั้งหอพักถูกต้องตามลักษณะการระบายอากาศและทิศทางลม บริเวณหอพักกว้างขวางและพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต สภาพภายในห้องพักถูกสุขลักษณะ พื้นที่ภายในห้องพักมีขนาดเหมาะสม อาคารหอพักตั้งอยู่ในทำเลที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ห้องรับรองแขกสำหรับญาติพี่น้องที่มาเยี่ยมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมหาวิทยาลัยจึงควรที่จะบำรุงรักษาสภาพที่ดีไว้ ปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีช่างประจำหอพัก เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที สร้างบรรยากาศทางด้านกายภาพให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ทดแต่งบริเวณหอพักให้สะอาด สวยงาม จัดห้องรับรองแขกให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม

2. ด้านบริหาร จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม นิสิตได้รับการชี้แจงระเบียบหอพักอย่างชัดเจน การจัดนิสิตเข้าพักแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดของห้อง อาจารย์ประจำหอพักมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและคอยดูแลในด้านกิจกรรมภายในหอพัก และเป็นผู้ประสานงานกับมหาวิทยาลัย การรักษาความปลอดภัย และการดูแลบริเวณอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม นิสิตประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อห้ามของหอพัก อาจารย์ประจำหอพักดูแลความเรียบร้อยของหอพัก และรับฟังความคิดเห็นของนิสิต กรรมการนิสิตประจำหอพักมีส่วนร่วมในการจัดห้องพัก การเลือกตั้งกรรมการนิสิตประจำหอพักเป็นไปด้วยความยุติธรรมทั้งหมดที่กล่าวมา อยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยควรที่จะปรับปรุงแก้ไขระเบียบให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเลือกอาจารย์ประจำหอพัก เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการวางระเบียบข้อห้ามของหอพัก โดยการแต่งตั้งกรรมการนิสิตประจำหอพักร่วมร่างระเบียบร่วมกับผู้บริหาร และควรมีการเข้มงวดระเบียบกฎเกณฑ์หอพักให้มากขึ้น และควรจัดโครงสร้างการบริหารงานหอพักให้แจ่มชัด โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นสองฝ่าย ได้แก่ฝ่ายจัดการ ซึ่งรับผิดชอบในเรื่องการจัดที่พักอาศัย ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายที่ปรึกษา ประกอบด้วยคณะที่ปรึกษาหอพัก มีหน้าที่ในการแนะนำและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต ทั้งสองฝ่ายจะต้องทำงานอย่างมีระบบ (De Coster and Mable. 1974 : 19)

3. ด้านบริการและสวัสดิการ จากการศึกษาพบว่า โดยสรุปแล้วนิสิตได้รับความสะดวกสบายในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย การอยู่หอพักรู้สึกปลอดภัย การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหอพักเหมาะสม ยาสამัญประจำบ้านทางหอพักจัดไว้เพียงพอ การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก เช่น อัคคีภัย โจรภัย จัดได้เหมาะสม นิสิตได้รับบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ บริการโทรศัพท์จัดได้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต อาหารที่จัดบริการถูกหลักโภชนาการ ทั้งหมดที่กล่าวนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยควรที่จะปรับปรุงสวัสดิการในหอพักให้เหมาะสม โดยจะต้องจัดสวัสดิการที่ดีมีคุณภาพ และคำนึงถึงความต้องการของนิสิต จากการศึกษาพบอีกว่า นิสิตได้รับความสะดวกในการบริการด้านอาหาร น้ำดื่มสำหรับนิสิตในหอพักถูกสุขลักษณะ อยู่ในเกณฑ์น้อย

4. ด้านกิจกรรม จากการศึกษาพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดกิจกรรมนิสิตมีโอกาสได้สนทนา สังสรรค์กับเพื่อน ๆ อยู่ในระดับมาก การอยู่หอพักทำให้ได้ดูหนังสือและทบทวนการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตภายในหอพักได้รู้จักกัน กิจกรรมของหอพักช่วยให้นิสิตได้ฝึกความรับผิดชอบ กิจกรรมชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย การอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมหรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน กิจกรรมช่วยส่งเสริม

คุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบในการปฏิบัติของนิสิตที่เข้ามาอยู่ในหอพักใหม่เหมาะสม ในหอพักมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ที่กล่าวทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทุกประเภท เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนิสิตอย่างเต็มที่ และเพื่อพัฒนานิสิตในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีภาวะผู้นำ มีความพร้อมและความสามารถในการออกไปประกอบอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม พบว่านิสิตจำแนกตามชั้นปีมีทัศนะต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวมทุกด้าน ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อเสนอรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ผลการสำรวจความคิดเห็นเรื่อง หอพักนิสิต. กรุงเทพฯ : สภา
ข้าราชการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มิถุนายน 2541.
- จุฑารัตน์ ทับทอง. บทบาทของบุคลากร นิสิต นักศึกษา ที่มีต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา
ในหอพัก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. อัดสำเนา.
- ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จงเจริญ
การพิมพ์, 2525.
- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยหอพักนักศึกษา
ศูนย์รังสิต พ.ศ. 2537. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- นิพนธ์ วรรณเวช. สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- นิภา พุทธสุวรรณ. สภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของ
ผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์. การนำเสนอแนวทางพัฒนาหอพักนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- บุญชัย จงกลณี. การบริหารงานบริการและกิจการนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.
- ประภาศรี สุฉันทบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
อัดสำเนา.
- พรจันทร์ ล่องสกุล. ปัญหาของหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของผู้บริหารนิสิต
หอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- มหาวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์. ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

รัตนา ประเสริฐกุล. การสำรวจสวัสดิการของหอพักสตรีที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับขึ้นทะเบียนไว้ในพระนครและธนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504. อัดสำเนา.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. “การบริหารงานด้านหอพัก,” ใน นิสิตนักศึกษา : หลักการปัญหาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524ก.

_____. “งานสวัสดิการและบริการนิสิตนักศึกษา,” ใน นิสิตนักศึกษา : หลักการปฏิบัติและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525ข.

_____. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

_____. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

วิชา เพชรขาว. การศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่ประจำหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินูญนิพนธ์ คศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531. อัดสำเนา.

วีรณารถ มานะกิจ และพรรณิ ประเสริฐวงษ์. การจัดองค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2529.

วุฒิพล สกตเกียรติ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพักของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยหอพัก พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.

_____. โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระยะที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

_____. โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ นครนายก : กองธูการองครักษ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์, 2541.

ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์. อนาคตของหอพักนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. 2540. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องดัชนีเพื่อกำหนดนโยบายและเกณฑ์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523.

สำเนา ขจรศิลป์. หลักการกิจการนิสิต. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2525.

_____. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการในการพัฒนาคุณภาพนิสิต. ใน 10 ปี
ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

_____. มิติใหม่ของการนิเทศศึกษา : พื้นฐานและการบริการนิเทศศึกษา. หน้า 164. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.

_____. มิติใหม่ของการนิเทศศึกษา 2 : การพัฒนานักนิเทศศึกษา. หน้า 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2538.

อำพร เดชก้อง. รูปแบบการบริหารงานหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper, 1971.

De Coster, David A. and Phyllis Mable. Student Development and Education in College
Residence Halls. Washington D.C., Jossey Press, 1974.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo :
McGraw-Hill, International Book, 1981.

Fitzgerald, Laurine E. and others. College Student Personnel. Boston : Houghton Mifflin
Company, 1970.

Knowles, Asa S. Handbook of College and University. Administration General. New York :
McGraw-Hill Book Company, 1970.

Koontz, Harold and Cyrril O'Donell. Principles of Management. New York : McGraw-Hill
Book Co., 1973.

Korff, Michael and Larry N. Horton. "Student Housing," in The International Encyclopedia of
Higher Education. V.3. p. 735-743. San Francisco : Jossey-Bass, 1977.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities,"
Educational and Psychological Measurement. 30 : 607-610; Autumn, 1970.

Packwood, William T. College Student Personnel Service. Springfield, Illinois : Charles C.
Thomas, 1977.

Riker, Harold C. "Housing," in Handbook of College and University Administration : General.

p. 510-518. edited by Asa S. Knowles, New York, McGraw-Hill Book Company,
1971.

Schneider, L.D. and W.T. Packwood (ed). College Student Personnel Services. Springfield :

Charles C. Thomas Publisher, 1977.

Seagers, Paul W. Propose the School Building Code for Thailand. Indiana : Indiana University,

1961.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็น

เกี่ยวกับ

การใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่านที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 โปรดอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาด้วยความรอบคอบตามความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านทักษะที่กำหนดไว้ ตามความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด โดยระดับความเห็นแบ่งเป็น 5 ช่อง คือ

- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 โปรดเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ ในแต่ละด้าน

แบบสอบถามความคิดเห็น
การใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์

โปรดขีด ✓ ในช่องที่ตรงกับสถานภาพของนิสิต

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ชั้นปีที่ศึกษา ☐ ปีที่หนึ่ง ☐ ปีที่สอง ☐ ปีที่สาม ☐ ปีที่สี่

ตอนที่ 1 โปรดอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาด้วยความรอบคอบตามความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านทักษะที่กำหนดไว้ ตามความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด

การใช้ชีวิตในหอพัก / ทักษะ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านกายภาพ					
1. อาคารหอพักตั้งอยู่ในทำเลที่ดี.....					
2. บริเวณของหอพักกว้างขวางพอเหมาะกับ โครงการปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ใน อนาคต.....					
3. ที่ตั้งหอพักอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และ สามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง และ สันทนาการได้.....					
4. ที่ตั้งของหอพักถูกต้องตามลักษณะการระบาย อากาศและทิศทางลม.....					
5. อาคารหอพักแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยแก่ผู้ใช้.....					
6. บริเวณอาคารหอพักมีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย.....					
7. บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ภายในหอพักมีความ สะอาดถูกสุขลักษณะ.....					
8. พื้นที่ภายในห้องพักมีขนาดเหมาะสม.....					
9. สภาพภายในห้องพักถูกสุขลักษณะ.....					

ทัศนะ การใช้ชีวิตในหอพัก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
10. ห้องพักผ่อนและห้องสันทนาการเพียงพอกับจำนวนของนิสิต.....					
11. ห้องรับรองแขกสำหรับญาติพี่น้องที่มาเยี่ยมมีความเหมาะสม.....					
12. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะสำหรับทำงาน ตู้ใส่เสื้อผ้า เตียงนอน ในห้องพักมีเพียงพอต่อความต้องการ.....					
13. บรรยากาศของหอพักเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้.....					
14. อาคารสถานที่ได้รับการดูแลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย.....					
15. ระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย การระบายน้ำในหอพักมีความเหมาะสม.....					
ด้านบริหาร					
16. การจัดดำเนินการหอพักมีความเหมาะสม.....					
17. การรักษาความปลอดภัย และการดูแลบริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม.....					
18. การบริการและสวัสดิการในหอพัก และการจัดกิจกรรมในหอพักมีความเหมาะสม.....					
19. ข้อปฏิบัติและข้อห้ามในการเข้าพักของนิสิตภายในหอพักเหมาะสม.....					
20. การจัดนิสิตเข้าพักแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดของห้อง.....					
21. กรรมการนิสิตประจำหอพักมีส่วนร่วมในการจัดหอพัก.....					
22. การเลือกตั้งกรรมการนิสิตประจำหอพักเป็นไปด้วยความยุติธรรม.....					
23. อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม.....					
24. การประสานงานระหว่างหอพักกับหน่วยงานในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกและรวดเร็ว.....					

ทัศนะ การใช้ชีวิตในหอพัก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
40. โดยสรุปแล้วนิสิตได้รับความสะดวกสบายในการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย.....					
ด้านกิจกรรม					
41. การจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบในการปฏิบัติของนิสิตที่เข้ามาอยู่ในหอพักใหม่เหมาะสม.....					
42. นิสิตมีโอกาสได้สนทนา สังสรรค์กับเพื่อน ๆ ...					
43. ในหอพักมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ.....					
44. การอยู่หอพักทำให้ได้ดูหนังสือและทบทวนการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ.....					
45. กิจกรรมของหอพักช่วยให้นิสิตได้ฝึกความรับผิดชอบ.....					
46. กิจกรรมของชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย.....					
47. กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม.....					
48. กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย.....					
49. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตภายในหอพักได้รู้จักกัน.....					
50. การอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน.....					

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในหอพัก

1. ด้านกายภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านบริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านบริการและสวัสดิการ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร..... 5644
ที่..... ทม 1007/042 วันที่..... 29 มกราคม 2542
เรื่อง..... ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวรัชนิบูลย์ ศิวสุพรรณ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช และ ดร.อรรณพ โพธิ์สุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชนิบูลย์ ศิวสุพรรณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต

ด้วยดิฉัน นางสาวรัชนีบุลย์ ผิวสุพรรณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก การอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะ
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช ประธาน

ดร.อรรณพ โพธิ์สุข กรรมการ

ดิฉันจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามกับนิสิตที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2542 อนึ่งใคร่ขอความกรุณาแจ้งให้ที่ปรึกษาหอพัก อาจารย์
ประจำหอพักและเจ้าหน้าที่หอพักได้ทราบด้วย

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม
ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัชนีบุลย์ ผิวสุพรรณ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา วุฒิ อ.ม.
สังกัด ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์ วุฒิ ค.ค. สาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายพิสิทธิ์ เต็มบรรจง วุฒิ กศ.บ.
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต
สังกัด กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ง
คุณภาพของแบบสอบถาม

คุณภาพของแบบสอบถาม

1. แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม (โดยใช้ t-test)

ข้อที่	ค่า t ด้านกายภาพ	ข้อที่	ค่า t ด้านบริหาร	ข้อที่	ค่า t ด้านบริการ และสวัสดิการ	ข้อที่	ค่า t ด้านกิจกรรม
1	8.3407	16	14.6107	31	10.6632	41	13.0343
2	9.3489	17	13.9014	32	12.4475	42	6.5506
3	11.7712	18	15.9720	33	13.1096	43	11.4743
4	8.8597	19	10.2533	34	12.7109	44	9.1165
5	10.8453	20	9.3392	35	11.2301	45	12.4236
6	9.6097	21	6.3968	36	8.9809	46	15.0155
7	7.3469	22	9.1932	37	13.3299	47	11.9822
8	7.2432	23	8.1905	38	14.8168	48	13.3994
9	8.2350	24	10.9361	39	17.0863	49	11.2151
10	11.9824	25	14.0351	40	16.1884	50	12.3371
11	11.2582	26	8.0731				
12	8.9056	27	12.2420				
13	9.1194	28	14.2048				
14	11.6645	29	13.5766				
15	9.4113	30	10.4354				

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9420

ภาคผนวก จ

คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญ การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของ
นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ เป็นรายข้อ

ตาราง 22 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญการใช้ชีวิตในหอพักตาม
ทักษะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เป็นรายข้อ

ข้อ	X	SD	ลำดับที่	ข้อ	X	SD	ลำดับที่
<u>ด้านกายภาพ</u>							
1	3.05	.89	7	25	3.21	.86	2
2	3.32	.95	4	26	3.05	1.07	7
3	2.91	1.03	10	27	3.09	1.03	4
4	3.35	.93	3	28	3.05	1.07	8
5	3.49	.96	1	29	3.08	1.03	5
6	3.01	.96	9	30	2.90	1.06	13
7	2.80	1.05	12	<u>ด้านบริการและสวัสดิการ</u>			
8	3.06	1.01	6	31	2.34	1.02	10
9	3.14	.94	5	32	2.55	.92	8
10	2.53	1.00	14	33	2.66	1.12	6
11	2.29	.92	15	34	2.39	1.09	9
12	3.48	.94	2	35	2.77	1.07	4
13	2.82	.95	11	36	2.60	1.24	7
14	3.05	.88	8	37	3.00	.98	2
15	2.62	.98	13	38	2.74	1.05	5
<u>ด้านบริหาร</u>				39	2.91	.94	3
16	2.93	.80	11	40	3.08	.01	1
17	3.06	.94	6	<u>ด้านกิจกรรม</u>			
18	2.75	.93	14	41	2.86	.90	9
19	2.91	1.01	12	42	3.80	.90	1
20	3.20	1.05	3	43	2.50	.95	10
21	3.01	1.05	9	44	3.39	.96	2
22	3.01	1.07	10	45	3.21	1.02	4
23	3.22	1.04	1	46	3.14	1.01	5
24	2.63	1.03	15	47	3.06	1.00	7
				48	3.00	1.05	8
				49	3.39	1.09	3
				50	3.13	1.07	6

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวรัชนิบูลย์ ชื่อสกุล ผิวสุพรรณ

สถานที่เกิด 83 หมู่ 9 ตำบลเมืองไพร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักเลขที่ 39/54 ซอยพหลโยธิน 52 แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพมหานคร 10220

ตำแหน่งการงานปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส.(การตลาด)
วิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.บ. (ธุรกิจศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การอุดมศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ

บทคัดย่อ
ของ
รัชนีบุญ ผิวสุพรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะของนิสิต ที่มีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ด้านกายภาพ ด้านบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรม และประเมินทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเปรียบเทียบทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพักในแต่ละด้าน และรวมสี่ด้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ถึงชั้นปีที่สี่ ที่อาศัยอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 528 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test และ one-way analysis of variance

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตจำแนกตามชั้นปี มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. การประเมินทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปีต่อการใช้ชีวิตในหอพักมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยรวมทุกด้านเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สอง และนิสิตชั้นปีที่สามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะของนิสิตจำแนกตามชั้นปี ต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ เซฟเฟ พบว่า นิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สอง และนิสิตชั้นปีที่สาม มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพัก โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนิสิตชั้นปีที่หนึ่งกับนิสิตชั้นปีที่สี่ มีทักษะต่อการใช้ชีวิตในหอพักโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

**RESIDENCE HALLS LIFE AS PERCEIVED
BY STUDENTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY ONGKHARAK**

**AN ABSTRACT
BY
RUCHANEEBOON PEASUPARN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 1999**

The purpose of this study was to investigate the perception of students towards four aspects of Residence Halls Life at Srinakharinwirot University Ongkharak : physical, administration, services and securities and activities. The study intended to evaluate the perception of four sample groups (First year, Second year, Third year and Fourth year students) towards four aspects totally and each aspect comparing to the constructed criteria. It also aimed to compare the perception among the four sample groups towards the four aspects of the Residence Halls life

The sample consisted of 528 students those who had stayed at the Residence Halls during the second semester of 1998 educationed year. Five level rating scales questionnaire of 50 items was used as an instrument of the study. Statistics utilized for data analysis were arithmetic mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance.

The study was found as follows

1. The four aspects of the Residence Halls Life at Srinakharinwirot University Ongkharak of the four sample groups were at the moderate level.
2. First year, Second year and Third year students were significant difference at .05 level toward four aspects of the Residence Halls Life at Srinakharinwirot University Ongkharak.
3. The perception of the First, Second, Third and Fourth year students towards the four aspects of the Residence Halls Life at Srinakharinwirot University Ongkharak were significant difference at .05 level. According to the scheffe's method test, it was found that there were significant difference at .05 level among First, Second and Third year students. However, First and Fourth year students were no significant, difference.